

მახარაძის რაიონი. ლაითური. ჩაის კულ^ა ტურის მომავალი აგროტექნიკოსები. ფოტო ს. ძილაძისა.

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით1

Nº 8 (381) აგვისტო, 1968 წ.

გამოცემის წელი 48-ე.

ᲧᲝᲕᲔᲦᲗᲕᲘᲣᲠᲘ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐ୧ᲝᲔᲑᲠᲘᲕ-ᲞᲝᲦᲘᲒᲘ-ᲙᲣᲠᲘ ୧Ა ᲡᲐᲦᲘᲒᲔᲠᲐᲒᲣᲠᲝ-ᲡᲐᲛᲮᲐᲒᲕ₼Ო ᲥᲣᲠᲜᲐᲦᲘ

ფოტო ფიმიტტი პეტტიაემისა

WINITEREN, WINITEREN,

ადამიანი ცაში აფრინდა...

კაცობრიობის ისტორიაში ეს ისეთივე განსაცვიფრებელი რამ იყო, როგორც ცეცბლის აღმოჩენა ან ბორბალის გამოგონება.

ადამიანი ცაში აფრინდა...

იგი გახდა დროისა და სივრცის მპურობელი, ღრუბლებისა და ლაჟვარდების მეუფე-

მაგრამ დას იმ თვალუწვდენელ, უსაზღურო სიერდეებიდან კაცთა მოდკმის ტატებმა სიკვდილის თესვა, ქალაქების, სოფლების, მთელი ქვეუნის გაპარ-ტახება დაიწყებ; და მმოლოდ ჩვენმა სახელწწილომ, ერთადერომა მთელს მხოფლიოში, იმ ორმოცდაათი წლის წინათ შექმნა ისეთი საბუბრო ძალები, რომლებიც არასოდეს არ იტუქტებოდენს ნაგა ქვეყანის და არც არავის აძ-ლევდნე უყლებას დააუსქელად შემოქტილიყვნენ ჩვენი ცის მშვიდ სიეტცებ-ში. თავისი ძლიეტებთი იგი ძრწოლას გვრიდა ყველა მტერს, ყველა თავდამ-სმელს.

ამ ძლიერებამ მთელი სიხრულით იჩინა თავი დიდ სამამულო ომში, სადაც სამჭოთა ავიაგორებმა — გამანადგურებლებმა, ბომბდამშენებმა, მოიერიშეებამ, მზვერავებმა, სატრანსპორტო და სამედიცინო ავიაციის მფრინავებმა ავიაციის ისტორიაში ოქროს ახოებით ჩამერეს თავიანთი გმირობის, აღკაცობის, სიმამაციბა და თავგანწირვის სამარადისო სადიდებელი. საბჭოთა ავიაციამ ფისდაუდებელი ამაგი დასდო ბალბთა თავისუფლების საქმეს, კაცობრიობის გადარჩენას ფაშიბტური შავი გირისაგან.

ახლა ჩვენი აგიაცია ბეგრად უფრო ძლიერი და სწრაფია, იგი აღჭურვილია უველაზე თანამედროვე მანქანებით და თავიხი სრულუოფით ბადალი არა ჰყავს მსოფლიოში.

ახლა ჩვენი თვითმფრინავები დაფრინავენ ბგერის სისწრაფეზე უფრო სწრაფად, რამდენიმე წამში რომელიც გნებავთ ადგილიდან ვერტიკალურად იჭრებიან ცაში და სადაც გნებავთ ეშვებიან მიწაზე.

ჩვენი თვითმფრინავები ჩვენი დროის ტექნიკური აზროვნების ნამდვილ საოცრებას წარმოადგენენ. ისინი დაფრინავენ უველაზე მალლა. უველაზე წწოლად, უველაზე შოჩს, ისინი უოველ წუთს მზად არიან შებვდნენ მტერს, რათა შკერდით დაიცვან ჩვენი ცის სიწმინდე და მშვენიერება.

ჩვენი მამაცი მფრინავები საქვეუნო მშვიდობის ერთგული გუშაგები არიან.

doj: blik y. lokjud os, bob. kalisyd. Sastamanosos

EU 473473793

James Johnsabage Maca. aj choas klones Jam-Solitation of the contract of the contract of brustal Lunging offices fonotohole, Astfo-Affan inlanciable Employ summer buddeds Smfift, if they maneral orte-pringipes com-

Though togothe as disjoits sugarificat Plantonia Bosso Frame spin - - manie Frame" gego go Jogońo, Imbygo go obegystkie gol-Fortage spins. pigggots Spigmotet Selengages getigtpgot

კრიალი ცაში ლაკარგულან, სახლების სახურავებზე Appropriately alaptobe Beging georgeage, mayhimheife ananfighe mibhejebages beefijsheis. Bellefeles baries stances on antiquen as-Ant faom ogigte beigte. prompet bartot fact,

hand go ground hand - go of all all appending boghallo, pheropaters Papier. skymas Jagańa jagrajob bagrygga, 188 Fgob Robuss makehome hadama Promot safety, al accen-4. J.S 1845 Emph Numbers on References bonnotmet felfinkén, pagelga bygota - Ingés Erthet manutet Snagerman inger gegtest auticate, Antigerage bannie tryinges mageb egggállo foágo "babaggana tafabanda ajaba". of sends of appelled missigned doughts toolings gallagion fembhob-miggimat njighs me unomemoria safabandum, affansa more Egrebes, ob-Annes margenosto spegment, Jengomyphipmen. Bab momée babo ma modate, bagitaphe masmake alab, alanas bedeenlasmes taber-bylggelei

gámagphro estalbámaggos. sajembato no sofich konsagati, automitable, atmitabl. sharp spromo colomos ocolato es Antibotishum dabfaggebe

- hamed - auftechtrobeb fedfagb. - Int bigne - gogs liggints. - shope falls - jaypho jays. - guffs - bamffab fallingb.

Sagngert behandigaged bebgeligtingte 1964 Fort gegbifenen Jagaria, beggen menable gegastangs Augus tollingt angels Frangages, sh

name mile, homen today tombioto - Stanfoods follogin. deden Aug onelegal dedem dedgenlogen mannie fon an matenagamme todasbytemest.

algogat moto dia byagi. phen ellengygogal makkenfan akmakaf, bafo-kummemaf, memak bafana Man Salfannahoman manufa depen - Interpropries obisition. bum mobbudentes aspermente, - Fott mos-

me before me comed Tanget Segagebook degree byeft. tornagerbano, metro no bedageintife dominio August junkymnts. Iphy sugest, And applied Andre majight Total me shages apendable buffe-Annered fale soane ambambabt. folg agbest Migos staugbinfreg. 1552: bgbes gentiefes oliganiem. gamisodomos Bromenigomosto Tonso-

byghe begige fred-frede agildogen johdgion. joneme Bribeldmebe febngof-Beechugen, Beechusonn - en ships, Jahl sanges, degreet toffa-Egbs, aphfoldsägen Joersgoen, - Joht toeb ameli ma Bomblicha folio casme, manenti fogazzen Simbules Testalie, show apoliphot as equiphe. appaintajan fagente gigint, Marga-

tes janging, jengto betge e school, bige demelo mim sandefemmit - bradmaght mageleget go figlog, begefegde gedegen ggelibb ipigh. signati Tophago, Jolobago - im, Frange, France - Additionably Amendo alle serves Info-To seem so, bytoplog, \$0.17 bengenteb toggonbes. Todoppendent statement mark ogn. gånde bemabobs, gadegobs, fagog-baleb gregnene es al dobpaghahabages jafaggahas, ast 1845 fages abag-

Antes gage jakeagge lagge tegagent toge-Sufer to becensagen. - Moustamus Eruge. got jogenstis bytanger, Esfaholet gnemleto. be, Sebagoto, beforestangels grafighes authorate-

salaétela, asani

Totalujohasi dadai gagajágágaga mangoba anoth Aufamallanmoh mafalloudennen babenbere. inhanglages tellighes mertales as pla-Asmala Jahranga Jamaka - Balala nddomesta. folin me permaholo deadesedante. Adamme battygoliegate - st. natemate, p. poposte, p. madagmaste, age dealegado, a ganburge, bejenngo male of mant toben on nighmage syngle shalames, manarius, Talminishesi bhigis ogosto go ajajob mgamgbo. Imhahqangas gosojm-

Aug oggágða bahmle legngran skanash majotan Semmentobas Selebian descade Andissob Somehalde "Sghade", 1945 Fort bajmb Enedydebil attente ("dipper attent, mabalmama "langgafo", "Ighafo" ga "fefaho". elan bedenellanget elighterfeligen bnedattomabelo no firmosofino - p. Augogrob, obliga fallegob, San Sphan hong-baggs qu Ashing Abab anhahaasta.

- alas Bonis, - Begenbagh aligna "Agnieb" maand Action of the

befremaligemen gemintegrigte mbemobile. 1892 Tomo, man spligh at mant as solde . It-Autir. galagonfighner safe-sphonhen safe To-Bamaghabas primitaligemas at mine ingeges - bags gogo go Ighalo, obgen shifinda tajab, memini sagh accepts john as doon Toomstofobl. parefalon antigh dapp appends, Antomes folge Tolingern, meingegenmit, Aufmolodo mesto al Pacigamoso Engmos, camos Toucompaci fant Ergabnach, Imamal amelerafabe, geomelete. had as demostry dangangastate glank. - ngniq, foots, oftantipolo Tossoliani, hom alah alandon - fomblishe Asmojdobome aligo-

as much amilion bolinds shes dehemong-johng-

bage about book begilent agree.

Intentend administrati, acqued adequit, de-Ashs aman festermannts as mont astundt fol-

- gefreifuge, - fonbligte eligege Semmitel ambor or erramon armeda. al degrad blicken tobeg degrat jefalle degato dolo al amam me saturated manamen mladual. Frage nambabagab funbnja tasan madasmabb. appelicange example sixt deather steam for Anteso sómos molabilizados — consistens forto sadmade, dadamaTeams. ... Aphpers pregion of pan mant, gant go-

grapational, gedachoute oppe, Sob Ant 1848 Firmels nianithely impendence topolog, tologite for-Tank decémble Asamb phometer, 1898 Empl. al-Annalma safekanfahma asa alpagragatinat again mast golamoto, again anat

ship benguarb fas, appears Fengus, asthmeter, Info pers. Spanners, non amount totarfelt an al charfen missis image, hamabe, afaired amphysic go sasangolo, gologós Asgelos, lobato And mitagebern fanne geffint ob Jas?-Tolinidentice there does ment date all emeded Spring the springs of this bedy be maghe pumpheet gelieb belebabolyni Banmanet, mematalama

mere. Jamelemil & compleaned malendales ar-Imbegemen bengen begobe mitefelieben Zafinber splatingen lagens injutalite foliagens Plat bbeggble biffyelegof. gb-indinaggeob melalig-Amari, fotale saftamel factamentes, 1947 Vomb anderen passembles ungbeme mente shapes gahb. ganggbe, bbs, Jamils, forige me mebgos angages. Bandanograb bangangang gangtame asémate amount, alors desémale hammafahe sammed assessed balmi fablicamedmedoband, fatafet matafolidame abandablafant Tem. Jilles mome Impart TobileTisse Limmianes, Am-Pageon Parkageantel Yage Salemite gash. selfe non maior dennes befonenemes, betome Pong-febale go Tgogo benggleb Tplags - mbf-

Trefarmate managete behamaligeme. .. so after Triffasco befebro, song-sengeri 60s. genge-gengen gologon 60sb fe@figb. 1189 Trees to Rolland's Rollandadad Jasma's married des Andradibaries. Smene Frent's gerbege bengefen be-

moletek Ale blicks gammagele Theoryth Ades chappeng. politicologues, cologico fines magmagott stat Triffe bembliermeben al elegeragebeet gapteb Shallanmabel Indanebe Tachabemel, belleefe manbahab Aplings phumbert, fann mills plat. Manhantale Babbeldmehb megh. pfenfalgeb Ontrol Jahrenges, beilinges, algebreislinges go Aphyma balleságha es gojapha gogherajá country latelferbast memorins many andcoto Engañ artisego go Toggo Intento. apringé stefange as Asperts bebefinge, cobigs begebefinge me befrem gefengen Breichmite melogeb-fefen deseggie belegie Felmefam

gamplook ghada aggama, tagay galagmagangma aya 6. dahamadanma

კიროვაბადი. ბარათაშვილის სახლ-მუზეუში.

befor gridge That menggolo, naments between the menimeles

"Top bajno die ben, mbemobn. Top Imamo inco-60) frantishe toh, mbomelm", asshmen Johnsomobs Bobbomes, Bogodobe. Sablet Jahanges mudefeate de pogate anabate ferende dorses de behavingson \$55000 byges, abgu abelis \$5,0000gბიან, მათ აინტერებებთ უველიფერი, აინტერეhaber-afisha ern ans Asamb baters, Baba Jananese bengese, foto feggagglet agange, toggafabuges deblights. -- handin annumbures when after bun manman, - lambighest salamées abésmede as Bullafe analysics, both debte as Tones prignation didnit sublighted by the to digital to Foot tombidots madagemen. Infanteure masmake alam inforcements, ampliante folls metabolis Supposts as semp-semper Oppost applicable Debiglingthe phone follofiphe bytantes Toutakenmgbama Pagliogali "magb gbfem Agolio mome ba-Assertation of the second format of the standard of the second of the se \$+\$430°

-- amfragabig biguin bugudo babbabgbb. baggbo moliting Smitosphaf alike, bronger bilgriche, mi-As bagustable, 8720866 gAusgoge dagge mangable Boldgágássa. Endigjigásstjábagas geleggás kidgegof obs befoggeb Togogogo gegen Belog gefinfe-

ანტიგა ჰუსეინოვა.

ბის, ხელში თუნგულა უპირავს... 1848 წელს ხექტემბის თვეში ტატო კოფილა აქ. ქეჩი ნაზი ლა შატლი ჯიუარ ქალბალაი ირზა-ოლლი შებმიან ერთმანეთს, ქეჩი ნაზი მოუკლავს შატლის, საილუმლოდ დაუმარბავს მერე. 25 სექტემბერს კავასითს მთავარმართებლის მაგიდაზე უკვე ილი მობსენებითი ბარათი, ნელს ნაცოლობ ბარათაშვილი აწერდა.

ქერ იყო და ნახჭევნის მაზრამ გააწამა ტატო, მერე განქამ სულ დარია ხელი. დღეს აქ. ხვალ იქ დაქრიდა ვიღაცა ვიღაცას, თავს დაესხმოდა, წაართმევთა, მოკლაფაცა

ირგვლივ გაჭირვება, სიბნელე, უვიცობა... ვინ იცის, რამდენ სოფელში ასულა პოეტი, რამდენი საცოდავი კაცის ქოხში შეხულა და უნუგეშებია გაუბედურებული აღაშიანები.

აი აქ, აქაც გაიარა, ალბათ. მიწას დავცქერი, თითქოს ნატერფალები ამჩნევია კიდევ სიცბით ტუჩებდამსკდარ მიწას.

შორს მაღალ კლდეზე მონასტერი მოჩანს, მზის სხივებში წითლად ელავს იგი. მურუთის მონასტერი.

ახლა მონასტერი უკაცურია, მიტოვებული, დაობლებული.

აქ ისვენებდა ტატო, ამ უკაცრიელ და უდაბურ ადგილას, ტუთქრია და ფოთლიკანთა მორის ჩამომძიეებულ ცისფერში. ძნელია აქ მშეიდად ყოფნა. აქ ცხოვრობდა და მიიცვალა კაცი, რომელიც ფონიგირატების აუდატორიას მონატიტბული, სამშობლოსაგან შორს გალატერელი, ყაჩადების დევნით გაბეზრებული და განქის დაბაშმული გაონპარისგან დასენიანებული, ამ ადგილს აფარებდა
თავს. კაცი, რომელასც თავსუფლება სულს ერჩივნა; ქსცი, რომელასც თავსუფლება სულს ერჩივნა; ქსცი, რომელასც თავსუფლება სულს გირჩივნა; ქსცი, რომელასცი და განტა და გარ სუკალობდა. აღარაფტირ შერჩა მას თბოლა სულის გარდა, მაგარამ
ის სული ნაჩმე უნდა ცეცთებინა. "შინაგანი სმა
მაწვევს საუკეთებოს გვედრაცენ, ფული მეუბნეგა, რომ შენ არა ბარ ახლანდელის მდგომარეთბი.

სათვის დაბადებულიო, ნუ გძინავსო! მე არ მძინავს, მაგრამ კაცი მინდა, რომ ამ პატარა დრეკლდეს გამიყვანოს და დავდგე გაშლილს ადგილის." კაცი კი არ ჩანდა.

მომეტებოდა დაღონება და ხევდა. ერთადეროი, რახაც აქ ხეღავდა, ძნელზედობა და აჭირეება თეო. აქაურ ჩედადა ბანგებში ესმოდა თავის ხულის კვნება. ამიტომ იყო, რომ შეიყვარა 18 წლის ლამაზი ქალის, ბედით დაჩავრული გონჩა-ბეგეშის შშეგნიერი და მწებაბე ლექები, სათარიბა და ქაფარას ხულშიჩამწვდომი სიმლერები. "მუსელმან ნამარი ბანქალზანი" სათარას ნამდერი ესატრებოდა მალიშალ

მოგონებები სულში მიფათურებენ თავის ცივ. ცისფერ თითებს.

...მომელანდა... იწვა ხიცხით გათანგული მხილარა მონახტინა კურ ეტლებს შორიბა. ირგვლივ შიალებდა ტვე და შავი ხეების ჩრდილებში უნასწი დასრიალებდნენ. ხელებს უწვლიდა ვიდაცას მხელარი, ხშიი თმები ჩამოჩწეწოდა მაღალ შუბლზე. ჩამომბმარი, შაოსანი მობუცი იდგა მის წინ და გარდაუფალის აღსრულებას ელოდა გამოფიტული, მშრალი თვალებით.

უკვე გადაყვავილებულიყო ილი. შაგ ხეზე ყორანი იქდა და ჩასისხლიანებული თვალებით იმზირებოდა მონასტირაკენ. ხულ ცოტადა უკლდა შზიც ჩასგენებას, სადაც იყო საშუდამოდ უნდა შერთვოდა ივი ცისა ფერს. სცხელა მხედარს; შორეული ცისფერი ასულის თვალები მოელანდა.

ნეტავ სადაა იგი? ახლა ხეებს მემცივნულე ყვითელი ფოთლები წყდებიან ალბათ დადიანის სასახლის ბალში.

ნეტავ სადაა იგნ ექნებ თხელი, მშიშარა რძთებით გაქვითლებულ რეეძლს ზურცლავს და მისი ლექსების ბწეირებს დადონებული იცალებით დასკერის.

მერე ერთგული მეგობარი გაახსენდა თავისი.

ადასიცხულ ტუჩებზე ღიმილმა გადაუბბინა. დაი ჩუჩჩულა — "ცუდად ხომ მაინც არ ჩაიდლის ეს განწიძულის სულისგეთება": დაიჩურჩულა — ის არ მომკვლარა, მას კვლავ ეყოლება მბედარი და ის მბედარი მიაღწევს მზემდე. მერამი არახოდეს არ მოკვდება, არა:

ვერაფერი გაიგო მოხუცმა.

შავ ხეზე ყორანმა დაიჩხავლა. უცებ თვალები ეტკინა და დახუჭა მხედარმა. თავის სანეტარო ცისფერს მიაშურა ობოლმა სულმა.

ქუთუთოები ჩამოუწია მოხუცმა, ხელები დაუკრიფა გულზე.

.....ბანლარის გზაზე უსიამოდ ცრის ბინდის წვიმა. მდუმარე პროცესია მიდის წინ. ძიძამოვლებული კუბო მიაქვთ. მწუსარე სილუეტები უცნაურად მიირხევიან. ნეტავ, ასეთი ბინდი და ეკლიანი წვიმა თუ იყო მაშინ, როცა ტატოს მონასტრიდან გამჭი-

კიროვაბადი. ლენინის მოედანი.

უსიტყვოდ ჩურჩულებენ ბავიები, შაოსანს არფერი ესმის. "დიდაბანი, იხოლი ვარ, სიცო(ბლე გამაძულებია ამდენის მარტოობით, შენ წარმოთგანე, მაიკო, სიწყარე იმ კაცის მდგომაიტობისა, რომელსიც მამაც ახვას, დღადის დებიც. მოვალნი მონათესავენი და მაინც კიდეგ ვერავის მიჰკარებია, მაინც კიდეგ ობოლია ამ სავხე და ფრელის როგილში".

მოაგონდა ამ სოფლის მუსოლობა. ციებამ ვადაურბინა სხეულზე და ვააკანკილა. ფილტები წეგის. "გინც მაღალის გინრობის მექონი მეგონა, იგი ვნაბე უგულო; ვისიც სული განვთობებული მეგონა, მას სული არა ჰქონია, ვისიც გონება მწამდა ზეგარდოს ნიმად, მას არის ათუ განხვა ჰქონია; ვისიცა ტიემლნი მეგონებოდნენ ცრემლად სიბრალულოსა, გამოშეტკუვლად მშეგენიერის სულისა, თურმე კოფილან ნიშანნი ცბიერებისა, წვეთნი საშინელის საწამლავისა!".

უზმოდ ჩურჩულებენ ბაგიები. "არც კაცი ვარგა, რომ ცოცხალი მკვდარსა ემსგავსოს, იყოს სოფელში და სოფელსა არარა არგოს"; "მერე რა, რომ ამ უკაცრიელ და უდაზურ ადგილას გკვდები, გზა, გზა სიმ ნაპოვნია".

შავი ლრუბლები მიირხევიან მურუთის ცაზე.

საკენ მოასვენებდნენ, ნეტავ, ვინ მიმყვებოდა მის კუბოს?

....თავბრუდახვეული და მდუმარე გუბრუნდები ქალაქს, კეთილი მასპინძლები გაოცებულ მზერას მარიდებენ, არ ვიცი, ალბათ, თვალები მაქვს სველი, ანდა ყველაფრის არსებობა დამავიწყდა ამ ქვეყანაზე.

მინდა მარტო დავრჩე.

... შებინდდა.

ნენე იაგუთმა აღსუ შემოიტანა ლოქიო. მე და ანტიგა გამაპაურ ტახტზე ცხედვართ ეზოში. ანტიგას გაჩძელი წაწწამები ძირს დაუხრია. ადუმვართ. გარდების ნაში სურნელითაა საუხე მაიხის ცისფერი პიერი. ისმის ზარების რეცვა. ეს—რუსული ეკლებითვან გალობს მწუხრის ზარი

უცებ ანტიგა თავს სწევს ზევით და თვალებში მიყურებს.

ვუცქერი მის ლაშაზ, მთლად ბავშვურ სახეს. საოცრად ჩაფიქრებული და სევდიანი თვალებით მიმზერს იგი და მეუბნება:

— იცი, ლია, ბარათაშვილი ახილ ჩიში იყო, კაცური კაცი, ეს ძალიან ძნელია და, მე მგონია, ამქვიყნად ყველაზე დიდი ბედნიერებაა იყო კაცური კაცი. ა განილზე მიმდიარეობა გ. ი. ლენინის იმ არქივის განა, გომელიც მან დატოვა პორონინში და კრაკოვში 1914 წლის აგვისტოში, პოლინეთიდან შვეიცარიაში გამგზაგროების წინ.

ვლადიმერ ილიას-ძე პოლონეთიდან წასვლის შემდეგ თავის დას სწერდა, რომ იგი იძულებული გაზდა გალიციაში დაეტოვებინა თავისი წოგნების დიდი ნაწილი და რომ მას ძალზე აწუხებს ამ წიგნების ბედ-იღ-

ვ. ი. ლენინის ახლობლებმა იცოდნენ, რომ არქივის ეროთ ნაწილი შესანახად დარა პორონინის მახლობლად — დუნაიცში, მეორე ნაწილი — კრაკოვში, ლიებომირსებს ეჭიდი — კრაკოვში, ლიებომირსებს ეჭიდი ტარე მდებარე სახლების (სგ 49 და 51) სხვენებზე. მაგრამ შემდგომში რა ბედი ეწვია ამ არქივს — დიდი ხნის მანიძლზე გაურკვეველი იყო. ოქტომპრის სოციალისტური რევოლციეთ შემდეგ ამ არქივიან მეფრი რამ იაფეს, მაგრამ ლენინის წიგნების, ხელნაწერებისა და სხვა დოკუმენტების დიდი ნაწილი აღმოუჩენელი რჩებოდა.

პოლონეთის გაერთიანებული მუშათა პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა 1949 წელს შექმნა სპეციალური კომისია, რომელსაც დაევალა მიელი უაღრესად ენერგიული ზომები ამ დოკუმენტების აღმოსაჩენად.

1950 წელს მოპოვებული იქნა პირველი წარმატება, აღმოაჩინეს ლენინის ცალკეული დოკუმენტები, მათ შორის ხელნაწერი ერთი სტატიისა და ორი დებეშა "პრავდის" რედაქციისადმი პეტერბურგში, აგრეთვე სხვა მასალები.

1954 წლის იანვარში კრაკოვის სახელმწიფო არქივის მცენიერ მუშაკემმა პოლინეთის გაერთანებული მუშათა პარტიის ცენტრალურ კომიტეტს გივასცეს ბევრი ახალი დოკუმენტი, ეს მას-ლები შეიცავა 2400 გვერდს, მათ შორის 579 ფურცელი დაწებილია ლენინის ხელიდ

ამემად სსენებული მასალები ინაგება სკკ (ცნტრალერ კომიტეტთან არსებულ მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსეტუტში, ისანი სამეოთა კვშირს გიდაცია პოლინეთის ჩედისეფლებამ, ამ მასალების დიდი ნაწილი შესულია ლენინის თაზულებათა სრულ კრებულში.

— ლენინის დოკუმენტების ძებნის დაწყებისას, — მოგვითხრობს კრაკოვის არქიეთს დირექტორი მენრიკ დობროვოლსკი, — ჩვენ, უპირპელეს ყოვლისა, გალამწავიტეთ გეპპოენა ის ალამიანები, რომლებიც ისლოს იცნობდნენ ვ. ი. ლენინს, ინდა გუდებიდნენ მას.

კრაკოვში ლენინის ერთ-ერთი ახლობელი ადამიანი იყო სერგეი ბაგოცკი, იმ დროს იაგელონის უნივერსიტეტის სამედიცინო ფაკულტეტის სტუდენტი, პოლიტიკური პატიმრების დამხმარე კრაკოვის კავშირის მღივანი. მას უნდა სცოდნოდა, სად ინახებოდა ლენინის არქივი. ამიტომ ჩვენ გულდასმით შევისწავლეთ მისი მოგონებები, სეტიტიები, შენიშვნები. ის, რასაც ჩვენ ვეძებდით, შეიძლება აღმოჩენილიყო გალიციაში, იქ, სადაც 1912-1914 წლებში ცხოვრობდა ან და და გალიციაში სეტიგრობდა ან ცხოდადრო იმკოფებოდ ლენინი, წ. კრუმსკიასთან გრთად.

ჰენრიკ ლობროვოლსკიმ კარგად იცოდა ყველა მოელზა და ყოქტი, რომლებიც დაკავშირებული იყო გა-ლიციაში ლენინის უოფნასთან; ეს ამბები ამა საფუძვლიანად შეისწავლა გერ კიდევ 30-იან წლებში, კომკავ-შირში მუშაობის დროს კომკავ-სის დროს კომკავ-სის დროს კომკავ-სის გამგან გამოკავანდისათვის დობროფოლსკი ციზეში გამოამწყვ-ლიეს.

ცნობილია, რომ 1918 წლის ბოლოს, პორონინის ჟანდარმებმა დღენაიციდან, სადაც ლენინი ცხოვრობა და, წამოიდვს დოდი რაოდენობის წუგანები, წეტილები, დოკუმენტები, აგრეთვე გაზეთების კომპლექტები. კონფისკებული ლენინისეული დოკუმენტება გერ პოათავსეს პორონინის ჟანდარმერიის შენობაში, შემდეგ აბალ ტარგში გადაიტატის

1921 წლის 9 აპრილს ეს არქივი ახალი ტარგიდან სპეციალური მითითებით გადატანილ იქნა ვარშაკაში.
იქ ისინი მიიღო გენერალური შტაპიი.
სადაზვერვო განყოფილების რწმენებულმა კაპიტანმა ლიუდვიგ სტროეგა

თვალსაჩინო რევოლუციურმა მოღვაწემ იაკუბ განეცკიმ, რომელიც ოქტომბრის რევოლუციის შემდეგ რიგაში საბჭოთა მთავრობის წარმომადგენელი იყო, 1921 წლის მარტში მიიღო ბარათი, რომელშიც ლენინი სთხოვდა, მიელო მისი წიგნები და ხელნაწერები კრაკოვიდან და პორონინიდან. განეცკიმ ამის შესახეზ დაუყოვნებლივ აცნობა ვარშავაში ბორის ვიგილიოვს. იმავე წლის მაისში ვიგილიოვი სწერდა ლენინს: "მხოლოდ ახლახანს ამხანაგ განეცკის ბარათიდან შევიტყვე, რომ პორონინში დარჩა თქვენი ზოგიერთი წიგნები, ხელნაწერები და ა. შ. ძალიან მეექვება, რომ თქვენი ნივთებიდან რაიმეს ვიპოვნი. თქვენი გამომგზავრებიდან ხომ უკვე შვიდი წელი გავიდა. ყოველ შემთხვევაში, წავალ და მოვძებნი"...

პილ-უღსკის რეაქციულ მთავრობას ლენინის არქივი ცხრაკლიტურში ქქონდა ჩაკეტილი. ამიტომ, ბორის ვიგილიოვის ძებნას შედეგი არ მოჰყოლია. მალე ვიგილიოვი გარდაიცვალა და არქივის ძებნა რამდენიმე ხნით შეჩერდა.

ვ. ი. ლენინის გარდაცვალების შემდეგ საბჭოთა კავშირის მთავრობამ მიიღო უაღრესად აქტიური ზომები ლენინის არქივის საპოვნელად. ამისათვის პოლონვოში გაიგზავნა სპეციალური დიპლომატიური მისაი იაკუბ განეცკის მეთაურობით. 1924 წლის 28 მარტს განეცკი ვარშავაში ჩავიდა. იქ მან დააზუსტა, თუ რა ბედი ეწია პორონინის არქივს.

1932 წელს მწერალმა ადამ გჟიმა-

ლა-სედლეტეიშ 12 წიგნი, რომელთა სატიტულო ფურტკლებზე ლენინის ხელით გაკეთებული ინაწურები იყო, საჩუქრად გადასტა ქალაქ ბილგომჩის საქალაქო ბიბლითთეგას. მან 1918 წლის შეგიდგომაზე ტ წიგნები შემთხვევით აღმოაჩინა ვაშლით მოვაქრესთან, რომელსატ ისინი შესახვევ ქაღალდში გაღაუტვალა და დიდანან შემოინაზა. ეს ტნობა პოლონურმა გაზეთემან თავის დროზე ამტნეს მკითხველს.

საბჭოთა კავშირის საელჩომ ვარშავაში მაშინვე ყურადღება მიაქცია ამ ცნობას. ლენინისეული წიგნების თაობაზე მოსალაპარაკებლად ბიდგოშჩში იმავე წელს გაემგზავრა საელჩოს მდივანი გ. ალექსანდროვი. აქ, ასევე, სხვადასხვა დროს, ორგერ იმყოფებოდა იაკუბ განეცკი. ალექსანდროვმა და განეცკიმ ვ. ი. ლენინის 12 წიგნის სანაცვლოდ ბიდგოშჩის საქალაქო ბიბლიოთეკას შესთავაზეს 2 ათასი პოლონური წიგნი, აგრეთვე საბჭოთა კავშირში შემონახული ძვირფასი ისტორიული მასალები. მაგრამ, სამწუხაროდ, ასეთი გაცვლა მაშინ არ მოხერხდა. ამას კვლავ შეუშალა ხელი პოლონეთის გენერალური შტაბის მეორე განყოფილებამ.

მეორე მსოფლიო ომის წლებში, როცა საბჭოთა ჯარებმა პოლონეთი გერმანელ დამპყრობთაგან გაათავისუფლეს, გამოჩნდა ახალი შესაძლებლობანი ხსენებული არქივის დარჩენილი ნაწილის აღმოსაჩენად. მარქს-ენგელს-ლენინის ინსტიტუტის თხოვნით უკრაინის პირველი ფრონტის პოლიტსამმართველომ წლის იანვარში ახლადგანთავისუფლებულ კრაკოვში გაგზავნა მაიორი ს. შჩუკინი, რომელსაც დაევალა ლენინის გადარჩენილი დოკუმენტების მოძებნა და შეგროვება. პოლონელმა ექიმმა სედლიაჩეკმა შჩუკინს. გადასცა ორი წიგნი ლენინის ჩანაწერებით, რომლებსაც იგი თითქმის 30 წლის განმავლობაში სათუთად ინახავდა. ერთ-ერთ წიგნში მაიორმა შჩუკინმა ლენინის ხელით დაწერილი 3 სტატიის გეგმა აღმოაჩინა.

მაიორმა შჩუკინმა მოინახულა ბიდგოშჩიც, რომლის საქალაქო ბიბლიოთეკაში ეგულებოდა ლენინური

ბიბლიოთეკის 12 წიგნი. მათი მომებნა მაინცდამაინც იოლი საქმე არ აღმოჩნდა. ფაშისტური ოკუპაციის პერიოდში ამ წიგნების შესახებ შეიტყო ჰიტლერის კანცელარიამ. ბიბლიოთეკის გერმანელმა დირექტორმა ლანგმა ისინი გერმანიაში გასაგზავნად მოამზადა და მხოლოდ გმირულმა საბჭოთა არმიამ შეუშალა ხელი ამ გეგმის განხორციელებას. საქალაქო ბიბლიოთეკის თანამშრომლების ხელშეწყობით მაიორმა შჩუკინმა მიაგნო ამ 12 წიგნს, 1945 წლის მარ-Odo Jomod dongmand bobombm bodჭომ ჰიტლერელ ტირანიისაგან განთავისუფლებისათვის მადლობის ნიშნად ისინი საბჭოთა მთავრობას გადასცა.

1953 წლის ბოლოს კრაკოვის სახელმწიფო არქივის თანამშრომლებმა აღმოაჩინეს პორონინ-კრაკოვის ლენინისეული არქივის კიდევ ერთი ნაწილი. ეს იყო დიდი წარმატება

1954 წლის თებერვილში პოლონეთის გიერთიანებული მუშათა პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა ნაპოვნი მასალები საზეიმოდ გადასცა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის წარმომაღგენლებს.

ასე დიდხანს ნაძებნი კრაკოვ-პორონინის ვ. ი. ლენინის არქივის ეს ნაწილი მოვერცხლილი ყუთით ჩამოიტანეს მოსკოვში. მასში მოთავსებული იყო სკკპ ისტორიის ფასდაუდებელი დოკუმენტები, მათ შორის უამრავი ლენინისეული ჩანაწერი, წერილები, 1912-1913 წლებში გაზეთ "პრავდისათვის" დაწერილი, მაგრამ იმ დროს გამოუქვეყნებელი სტატიების ხელნაწერები. ეს სტატიები იმავე 1954 წელს გამოქვეყნდა ჟურნალ "კომუნისტის" მეექვსე ნომერში. ლენინისეული დოკუმენტების გარდა, აქ იყო გაზეთ "პრავდის" რედაქციისა და IV სახელმწიფო სათათბიროს ბოლშევიკური ფრაქციის მასალების ნაწილი.

მაგრამ გ. ი. ლენინის კრაკოგ-პორონინის არქიგის ბეგრი დოკუმენტი ჯერ კიდევ არ არის ნაპოვნი. მათი ძებნა გრძელდება. gi labbah, pha-phan aggardo abagadhag br Fiddas lagik jagastala, abagadhan laban alagastyrinh, had ba gankhagat bag haya annag loge lagihagaga, ahala alapata; and aj dyikahga analish bag linagag abaggahagab — jabagab ay jagadpagaga.

silkajoh — sikajoh a jeriserakoh bajohi beresi si alauh, hal esperija sinkase kepaserako prodoknobilinikajoh ol jahisi, ja halagajoh spila negolohusika Spila "Angohi, Vining projohim-silkajohi silkajohi Ingesi ai bagas bagan as silaun prograsi bajoha kepas bagan as silaun prograsi bajoha kepas

paggasa saganga sagan, And aja aig paggan gana bagasa, Pataggas agana dajaha ja abaggas agana, Pataggas ganahan upaga ai Anjapa jaya, Banaha, Pataggas Adgbad, seshing seni Bangasa ganah ungologa ai Jaharen, sejataga Bangasa Jahangkan, Bahapen, sejataga Bangasa Bahangkan, Bahapen, sejataga Bangasa Bahangkan, Bahapen, sejataga Bangasa Bahangkan, Bahapen, sejatagan Bangasa Bangasa saganaga sajan.

men bfagmatt playingt bebfagmobmotte. gefashmen lehblich mehalanhemal malman Andrews and a department of the state of the gag gabbagmengomme baggangmens as baabagen achauf angabemin magazin baffachanb Boliechen, bas-Sunn as Bem Sellparemen start ton geme, Same Linking of manage of magnetine blessesses to he Amme fathefus ballens mallette: Jendon eb. And Isse begrow Tollings throughly some Infinision behappents through neithings Bann Januafalle: Sniedn ob gebream, And Janballe Alahandi mann ina demandasah, semen ana den ann gengemiffelgbiger; ge begent, abenbut of shape analysigher, andgobben appair Admandianabel" bashidanabe dedgesing freet bamai samamai. Ballot al ballotini ammainenen mhe anab gagb gagaahahagab, bingnigeag bes-Asp parkhyola

ჩვინც ამ გაზეცის ქარბანას ვისტომრეთ აქ მეგრს და გისთველიც შისთხენს. ამ მართ გავის განდ ად გისთველიც შისთხენს. ამ მართ გავის განდ ანდა განდა განდ კალანტიტიგანდ სულ მაგრა მაგრამ აქტიმდა განდ კალანტიტიგანდ სულ მაგრა ამის რით ცინტიზიგან ბა ანდავანტიგანს ანანდობა ანდავადა მათ განდა განდავა ანანდობა ანდავადა მათ განდა განდავა გადოგიტის შის მისწონო და ბა არ მოსწონო განდავანტის შის მისწონო და ბა არ მოსწონო განდავანტის შის მისწონო და ბა არ მოსწონო

sultot hui inoningsi iliphozeo eo dozenjulespet bushimgio zu goligio... ogani zu zgohituzuonisi jugolo zu juzolijozgio iliphozei zu akangain ilipangi zzolijohalpzistanobi. agoh, aj, galghet ygmigimat hyggytha ga yngengyth Indeal dayddigygdygo babet ynynfa bel bieda djynn, Saeda bygydlynga, aga alfynba hygfyrgan.

Landi Jananbardo badash ynnyoba Jantinggan.

gerigiszten untzie Hingolo.

— Angari panktur, zogota sigh, agban, musta tegyldene, tungişkin iş, daparenene, belga gurindelige palmunga zafiszenik jangosu Dizonikopogita gurindeligin unjurpogotila sighali zafitişki unila silinga, englifikopogi, ilişgelik ser liştiraksi lingun şişir dapa, hayaksi kalid zahabdı jarikat fiziyesi, kazışı Englik Tyruzahabdı jarikat fiziyesi, kazışı Englik Tyru-

at ops flystylaki kiroling Integlic av dags skegpskagabi kiroling Integlic av 1920m Fortugation kingsplane gebruik skegpskagabi kiroling integlic av 1920m Fortugation kiroling skegpskagation kiroling skegpskagation kiroling skegpskagation flytte skegpskagation flytte skegpskagation flytte skegpskagation kiroling skegpskagation flytte skegpskagation f

And shows Toutgle to meeting and animage.

Brache blichem abangton olgen fiefenfengigbieg.

tiegt spackt gob jorgal, Aufe elle tijes, einman, krypenen, gene Flysis gester.

— gop dinnend alleid, egepadegte

— gop dinnend alleid, egepadegte

poetde, endryglig platfarfegegeger byeds alpeetde, — Ar Toppriges opene di blige

platfarfegeger by alleid, egepadegte

platfarfegeger by alleid, egepadegte

platfarfe begreger by alleid, egepadegte

platfarfe begreger be opened glenghabt blags,

platfarfe byedger be openedat byene bog

gobb other dign blatfar belageger, heldgerin blag
gobb other dign blatfar belageger, heldgerin blag
platfarfe byedge di egepadegte belags print

platfarfe byedge egepadegte

platfarfe egepadegte

platfarfe

საგინებ საწყვნენ.
— ფილმე ფნდა დაკიყენის, გადიელის, ბი დაც კორებე პანტი უნდა გაბდეს, ან თვათ ბადაც კორებე პანტი უნდა გაბდეს, ან თვათ ბადა გარებებ — ნაგის ადებაშის, დაკინებებ, ბაც გაგიბებს, — ნაგის ადებაშის, აქანდ განტი დაც განტი განტი, ანტი-ბიც ამატებებილ ფხან ბაცადანის განტის განტიტებილ ფხან ბაცადანის განტის განტის განტის საფის ანტის განტის განტის განტის საფის ანტის განტის განტი Lugdington as missophinessangel dengelon of Felmigger - en merge iffgelg spereb" agen-Aghi bythem eleb Aggigle, Armegi ghegaygere and of the state o bealers andmenth home count beganness builtyto Andomes position toke beautifully street on Japan, er serterte, majobe Talenener Realphot and m. meteophythogo of farms. Sen-And do suferingred spiffintly most, also suferin-Ass they make coloredness hartered paker shen shiphye gnilgg Toolegangs. goetle Ingraphicator makes as megapandeng had an ound, and adoption agreemen Speedgrobe justice analómic memint asomemphe at busto much gag, and hapth mender agreed bed egafol sommagobs, as thougagement sufgenships tolleday markementen alausta adaustilan arbabma, amban.

égomok knahmanga apabakahi.
— eigotg aka majahahi. knahhahil gekapangamah jamalgamba, akhyahib. kasijamala knahhahi kahagmalgamba, akhyahib. kasijamala knahhahi kahagmalgamba ugahim. kahagmalgamba

nojephi.

nh. — ejja lat. — "enge fljada 2000" to
holforfa. "ahase jaspobjere njeden. Ijbiholforfa. "ahase jaspobjere njeden. Ijbiholforfa. Jahase jaspobjere njeden. Ijbiholforfa. Jahase jaspobjere njeden. Ijbinosi holforfalig greng in Populari,
njede jaspobjere njeden. Ijbiholforfalig jaspobjere njeden.

Jaspob jaspobjere njeden. India njeden. Ijbiholforfalig jaspobjere njeden. India njeden.

Jaspob jaspob jaspobjere njeden. India njeden.

Jaspob jaspob jaspob njeden. India njeden.

Jaspob jaspob jaspob njeden. Indianom indianom

Jaspob jaspob njeden. Indianom indianom

Jaspob jaspob njeden.

Ja

Loydigham.
— modyń, fygui mjąch mjącm, ńad zefydole ńazu, ńazu si zadzymyczyde, zgonkińam ńaż waroddiadzen?

 — მე მინდა თავასუფალი დრო უფრო შინიარსიანად ტა რაცაონალურად გამოკივენოთ.
 — მართალი სარო ცს მეტად დიდმნიშვნელოვანი - ბაკომაი.
 — ბა ოქმი უნდა, აო, მემთან სახლში ბშირად

gajáságánn ögjasánján, girepánaba, gjelemben, Jegáságá greisítaban ánga fengségelegéba, johtób gelengsgalam, ang legig geleg jelengssegébe gagab, gibbogmené, alajásá ánga ang geleg agab geografi legig, ang legighagan, bitat guga sepá monom, lan Essanom.

HOAR & MINESTER TOWN

M433

IE EST URABUN' DISUPENTUS

propo padagrado

- In degreet Beggefib . mgagfin me degreet Pfroft, And also alternage Totampton stop blg-Joseph Asset autotogianssolito. - moge tomofalsame hands and allegations demolsome armbamesem affan hante bembefite, mamen elfunde Spokusmon, albimhach mblogel, began geftegenhaten gentangiben ebergebengebe bellen. bgl. tobo mylighes mybm gagbel. Agbifegers er. Amanag Tolago Tosnesson, sverTssoenero offit apolicopy flow Stopes opposable gotsma - topical, - pologiciable mone, - blicken Backy god gagges mgagette fragges. By mogles Babaglio antengént so Maldagero Tolegos Podet-Inair peptifi somer tegris esambliti. sand of east, Sustamentes Sauton unformentes deront, such donyt, abograted Agest of andjoglenet toogeth togetmagten bemein; af fagfenet, gentleb datengto and palationable agricult fotage goge, abab gaden, Aggibb bagobba ma dadagablag dedggindeggede done ne gegen onggegggg find spenduchungen an Befrechtenfen metgofigbebengete phosphages at abome . addage an enes. me any shigel thipligh shito took mam bales galingo-

Angu Tolin bullo andersolli

გელა მაჩაიძე და მთვარისა სესიკელაშვილი.

დით კარუსელის და საქანელას ასაკიდან. მარტო ხეირნობა ან სკამზე ქდომა კი არავის არ აკმაყოფილებს; ჩვენ უფრო ხალისიანად, უფრო შინაარსიანად, თუ შეიძლება ასე ითქვას, უფრო ახალგაზრდულად გვინდა საღამოს გატარება. გვინდა შესაძლებლობა გვქონდეს შევხვდეთ ჩვენი მეგობრებისა და კოლეგების ფართო წრეს, ვისაუბროთ, ვიდავოთ მათთან, აი თუნდაც იმავე საკითხებზე, რაზედაც ახლა გლაპარაკობთ, ვიცეკვოთ, შევსვათ თითო გიქა შამპანური ან ყავა. ამის შესაძლებლობა კი არა გვაქვს, რადგან ჩვენ არა გვაქვს ჩვენი საკუთარი თავშესაუარი ადგილი. რამდენი ხანია გვესმის ლაპარაკი იმაზე, რომ თბილისში საჭიროა გაიხსნას ახალგაზრდული კლუბები, კაფეები, საზოგადოებრივი თავშეურის ადგილები, მაგრამ ეს ყველაფერი, როგორც ჩანს, მარტო კეთილ სურვილებად რჩება.

 რა დასამალია, და როცა ბიჭებს ქუჩაში ხეტიალი ან სადმე ბაღში ქდომა მოგვწეინდება და ალარ ვიცით, სად წავიდეთ, ლუდის დარბაზში ან რომელიშე სასაუზმეში მივდივართ და გვარიანადაც შევზარხოშდებით ხოლმე, — თქვა ზურაბმა, bollon of ob shob, had shoon had bammb co dammb hangspage andempos adjub.

- ამას წინათ რიგაში ვიყავი მივლინებით, სიტყვა ჩაურთო ქარხნის ცენტრალური ლაბორატორიის უფროსმა, ახალგაზრდა ინჟინერმა გოგი კონიაშვილმა, — და იცით, განსაკუთრებით რამ მიიპყრო იქ ჩემი ყურადღება? დარგობრივმა კლუბებმა. ასეთ კლუბებს ქალაქის ყოველ კუთხეში შეხვდებით. რიგაში თავისი კლუბები აქვთ ჟურნალისტებს, მედიცინის მუშაკებს, მრეწველობისა და კულტურის სხვადასხვა დარგის ადამიანებს. ეს კლუბები საოცრად იზიდავენ ახალგაზრდებს. ისინი ყოველთვის ხალხით არის სავსე. თავისუფალ დროს, როცა ახალგაზრდები არც კინოში მიდიან, არც კონცერტზე, არც, ვთქვათ, დღეობაში, ხალისით მიეშურებიან თავიანთი კლუბისაკენ, სადაც მათთვის მეტად ნაცნობი, სასიამოვნო ატმოსფერო სუფევს. ახალგაზრდები საუბრობენ, კამათობენ, ცეკვავენ, ათვალიერებენ ახალ ჟურნალ-გაზეთებს. იქ შეიძლება ბუფეტშიც შეიაროთ, ნაცნობი ქალიშვილი დაპატიჟოთ ნაყინზე, ალბათ, არ შევცდები თუ ვიტყვი, რომ სწორედ ამ კლუბების წყალობითაც არის, რომ რიგაში ვერსად ვერ ნახავთ კედლებთან და ხეების ქვეშ უსაქმურად ატუზულ ახალგაზრდების ქგუფს.

- არა, არც ისეა საქმე, თითქოს ჩვენ, ახალგაზრდებმა მართლაც აღარ ვიცით სად და როგორ გავატაროთ სალამო, — თქვა უფროსმა ინჟინერმა მედეა ტუეშელაშვილმა, — რა თქმა უნდა, სამართლიანად მიმაჩნია იმის მოთხოვნა, რომ ჩვენს ქალაქში ახალგაზრდული კლუბები და კაფეები გაიხსნას. მაგრამ ხომ არსებობს თბილისში ახალგაზრდული კაფეები, "მეტრო" და "გაზაფხული"? ჰოდა, მთავარი ის კი არ ყოფილა, რომ კაფეს ახალგაზრდული უწოდო, არამედ ის, თუ შიე როგორ ერთობიან და ისვენებენ ახალგაზრდები. მე თითო-თითოქერ ვიყავი და, სიმართლე რომ გითხრათ, იქ მეორედ შემსვლელი არა ვარ. კერძების ხარიხხს რომ თავი დავანებოთ, კაფე ხშირად მთვრალი ხალხით არის გაჭედილი და ირგვლივ უურისწამლები ხმაური და ჟრიამული დგას. ამახ ისიც ემატება, რომ ამ კაფეებში სახელდახელო ესტრადაა მოწყობილი და აზარტში შესული მომლერალი რას გაჰკივის, თითონაც ალარ იცის. საკმარისია თბილისში რაიმე სკვერი გახსნან, და მაშინვე, თითქოს ეშინიათ რაიმე დანაშაული არ ჩაიდინონო, რომელიმე ალკოჰოლიანი სახმელებით მოვაქრე ობიექტს ჩადგამენ შიგ, ახალგაზრდული კაფეებისა და კლუბების გახსნა და შიგ სასიამოვნო ატმოსფეროს შექმნა ჩემი თაობის ოცნებაა და ეს არც თუ ისე ძნელი მოსაგვარებელია. - ამას წინათ სტუმარი მეწვია უცხო ქალაქი-

— ისევ ჩაერია საუბარში გოგი კონიაშვილი, ჩემი სტუმარი განსაკუთრებით მწვანით დაბურულმა მტკვრის სანაპირომ მოხიბლა. იგი იმდენს მელაპარაკა ჩვენი სანაპიროს შეხახებ, რომ ამ საკითხმა მეც დამაინტერესა და სერიოზულად ჩამაფიქრა. მართლაც, ქალაქის გულში ჩვენ ასეთი მშვენიერი, მაგრამ უქმად მიგდებული წალკოტი გვაქვს. იგი მანქანების სავალ ტრასად არის გამოუენებული. აქა-იქ კანტი-კუნტად თუ ნახავთ ფეხით მიმავალ ადამიანს; სანაპირო თავისი წარმტაცი მდებარეობით, დაბურული ხეივნებით, მტკვრიდან მონაბერი სიგრილით კი დასვენებისა და გართობის კულტურულ კერად შეიძლებოდა გადაგვექცია. mhoge sh offices, had monemobal jadjegachymმა ორგანიზაცეიამ შეფობა აიღოს ხანაპიროს კეთილმოწყობაზე, ჩვენი ქარხნის კომკავშირელები სიამოვნებით მიილებდნენ მონაწილეობას ამ ლაშქრობაში. აბა წარმოიდგინეთ, როგორ შეიძლება მოვაწყოთ და გავალამაზოთ ჩვენი სანაპირო. მთის ფერდობებზე, რომლებიც სანაპიროს მისდევს, შეიძლება პატარა გამოქვაბულების, მღვიმეების გაკეთება, რომლებშიც ნაჟინი და გამაგრილებელი წყლები გაიყიდება. მწვანით დაჩრდილულ ხეივნებში დაიდგმება მაგიდის ჩოგბურთის, ჭადრაკისა და სხვა მაგიდები, სანაპიროზე შეიძლება მოეწყოს ესტრადა, ამ ესტრადაზე სხვა კოლექტივებთან ერთად ჩვენი ქარხნის ვოკალური ანსამბლი და დრამატული წრეც გამოვიდეს მაყურებლების წინაშე. სხვადასხვა გასართობები და სანახაობები უამრავ ახალგაზრდას მიიზიდავს, სანაპირო სალამოობით ხალხით იქნება სავსე, მაშინ ალარავინ მოერიდება იქ წახვლას, იქ გართობას და დასვენებას.

S. 3066583050.

თეიმურაზ ფირცხალაიშვილი.

693038- mass mass

ქერ ისევ ქუჩებს პრეზიდენტის სისხლი ატუვია, იმ გულისწყრომით ახლაც ისევ

ბორგავს ხმელეთი, გერ თოფის წამლის კვამლი ახდის Josanb Sadygnachb

და მომკლეს ურცხვად სენატორი რობერტ კენედი.

asbandos énimalado ფერად-ფერადი რა სამოთხისკენ იტუუებენ

ადამიანებს, ან რა ფასი აქვს ოქრო-ვერცხლში

იჭდე ყელამდი, თუკი მკერდის ქვეშ ქოქოხეთის

ცეცხლი ტრიალებს! თუ სიძულვილით სულს უდაღავ sbamas&mombab,

რალა მამა ხარ, თუ შესცვალე დედისრძე გესლით.

აბა ვიეტნამს სასიკვდილოდ hmamh mosmass.

ამერიკაშიც, ტუვიებს როცა სიმართლეს ესვრი. შინს შაგ საქმიებს ქების სიტუვებს.

როდემდის უკმევ, რაც უნდა მალო ვერ დაფარავ,

ცხადზე ცხადია. მიზანში ჩამ‡დარ პისტოლეტის ტუვიამ odas 7330.

რა შესძლებია ამერიკულ დემოკრატიას როდემდის უნდა სისხლიანი გქონდეს bamada,

ო, ამერიკავ, შენი გზები he has degmas. როგორლა დგანან, მიკვირს, შენი

(300088\$106080 და სირცხვილისგან რატომ მაინც

არ ინგრევიან. hap ah amhhada agama babma

ამდენ ნალველში, რომ დედამიწას ურცხვად ამდენ იარას უჩენს.

რად არ მოსკდება ნიაგარის ლურქი ტალღები და არ გარეცხავს დოლარებით

მოჭედილ ქუჩებს. ეს აღშფოთება, სიძულვილის დიდი მორევი

თაობებიდან თაობებში ასე დარჩება...

და მქერა მოვლენ კოლუმბები ახალდროების სამართლიანი ამერიკის

ალმოსაჩენად.

ი. გაბრიელა შვილი (III კურსი). პეიზაჟი.

ზ. ძიძავა (11 კურსი). ნატურმორტი.

ა. ბიწაძე (11 კურსი). პეიზაჟი.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲤᲐᲥᲣᲚᲢᲔᲢᲘᲡ ᲡᲐᲮᲕᲘᲗᲘ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲢᲣᲦᲔᲜᲢᲗᲐ ᲜᲐᲛᲣᲨᲔᲕᲠᲔᲑᲘ,

ა. ბაშანურიძე (11 კურსი). ნატურმორტი.

მ. ჯინჯიხაშვილი (111 კურსი). ძველი თბილისი

ეს საბარეო მაწქანა სულ სხვა საქმეზე იყო გაგზავნილი. შო-

პოლო აქ მოხალტურეს ცხრა» კლიტულმაც არ უშველა.

geogego Voto or gargesong JEN DE

वरमान देन वरम्भारमा निर्मान

John Lingue Folderes

ვ. ოშაყმაშვილი. დეკორატიული ლაქები.

RURIAN

SESEMEL ENAMISSIS

ქართული უნიეტისიტეტის საშეცნიერო კვლევა-ძიების უპირველესი მიზანი უნდა კოფილიკო, ფანე ჩავახიშვილის ვარაუდით, "საქართველის და კავკახიის წარსული და აწმყო, მისი ბუნება და ადამიანი". ქართველიათვის და ქართული მეცნიერებისათვის, ჩვენი წარსულისა და აწმკოსათვის აუცილებლად იქმა მიჩვული მეზობელი ხალბების კულტურის (იფნა კერძოდ, ქართული და კავკასიური ენების შეცწავლით ქართველ მეცნიერებს კაკობრითბის აზროვნების მსოფლიო საუწქეში ფახდაუდებელი განძის შეტანა შეუძლიათო, აღნიშნავდა ჩვენი დიღი მეცნიერი.

ამ გრანდიოზული სამეცნიერო ამოცანების დასახვამ, მათი საზოგადოებრივი აზრის განგვრეტამ და, ამრიგად, ქართველი ხალბის წინაშე ჩვენი მეცნიერების დიდი პასუბისმგებლობის შეგნებამ შეაძლებინა ივ. ქავაბიშვილსა და მის თანაშებრძოლია გუნდს შეცემნათ და საიმედო გზაზე დაეყნებინათ თბილისის უნიეგრიბეტი — განახლებული ქართული მეცნიერების წმანდა

Badaho.

დიდ მოქალაქე-მეცნიერს მალე ამოუდგნენ გვერდით ჩვენს უნივერსიტეტშივე აღზრდილი ახალგაზრდები, რომლებმაც თავიანთი მასწავლებლისაგან მათი მომავალი საზოგადოებრივი მნიშვნელობის შეგნებაც მიილეს. ამ მეცნიერთა შორის ერთი პირველთაგანი არნოლდ ჩიქობავა იყო.

1924 წელს არნოლდ ჩიქობავაშ სადოქტორო გამოცდები ჩააბარა. ხოლო 1929 წელს სადოქტორო დისერტაციად წარადგინა "მარტივი წინადადების ბრობლემა ქართულში". თბილისის უნივერსიტეტის კურსდაშთავრებულთაგან

ეს პირველი სადოქტორო დისერტაცია იყო.

ქართულ-კავკასიური ენათმეცნიერების წინაშე დასმული დიდი ამოცანე-ბის წარმატებით გადაქრისათვის აუცილებული იყო საიმედო თეორიული საფუძლის შექმა; არნ. რიქრაგა თავიბ პირველსავე ნაშრომებში საგამს ენათა მეცნიერული შესწყვლის მეთოდოლოგიის საკითხებს და სახავს მათი გადაქტირა ემცნიერული შესწყვლის მეთოდოლოგიის საკითხებს და სახავს მათი გადაქტირი პრობლემების კვლევა. ფარით ფილოსითვიტიში და უსიქილო-გაურმა განათლებამ და ღრმა თეორიული აზროგნების უნარმა მას საშუალე-გაურმა განათლებამ და ღრმა თეორიული აზროგნების უნარმა მას საშუალე-გაურმა განათლებამ და ღრმა თეორიული აზროგნების უნარმა მას საშუალე-ბა მისცა დამოუკიდებლად დაესგა და ორიგინალუბიდ გადაეწყვიტა ბევრი. ბა მისცა დამოუკიდებლად დაესგა და ორიგინალუბიდ და დინგვისტური თეორია. არნ. ჩიქობავის ნააზრევი მნიშვნელოვანი წვლილია ლინგვისტური აზიოგენების მხოლით საუნგეში. შემობვევითი როდია, რომ მისი "ენათმეცნიე-რების შესავლი" თიარემნა ჩებურ, პოლონურ, ბულგარულ და ჩინურ ენებზე.

ქართული-ენის მეცნიერული შესწავლა რომ დღეს ასეთ მაღალ დონეზეა ასული, ანაში არჩ. ჩიქობავას უდავოდ დიდი ღვაწლი მიუძღვის: ქართული ენათმეცნიერების ოქროს ფონდში შედის მისი მონოგრაფიები და გამოკული ეგბი ქართული ენის აგებულების ცალკე საკითხების შესახეს; მაგრამ ქართუ-

ლი ენის ბუნების დამად წვლომისათვის აუცილებელია მისი ისტორიის შესწავლა, როვარსე წერილობით ძეგლების მიხედვთ, ისე ცოცბალ კილოთა და მოძმე ზანურ-სგანურ ენათა გონაცემების გათვალისწინებით. არან. ჩიქობავამ ამ დარგშიაც მოგვცა უალტესად მნიშვნელოვანი ნაშრომები, რომლებმაც მსოფლო აღიარება დაიმასაურეს.

არნ. ჩიქობავა სათავეში ჩაუდგა ქართულქართველურ ენათა მონათესავე მთის კავკასიური ენების შესწავლას, რაც ერთ-ერთ ძირითად სამუშაოდ დაუსახა ივ. ქავახიშვილმა ჩვენს აღორძინებულ მეცნიერებას. არნ. ჩიქობავამ 80-იან წლებში შექმნა კავკასმცოდნეობის უქრედები — კავკახიურ ენათა კათედრა თბილიხის უნივერსიტეტში, მთის კავკასიურ ენათა განყოფილება ენათმეცნიერების ინსტიტუტში (მაშინ—ენიშკი-ში). არნ. ჩიქობავას ხელმძღვანელობით იზრდებიან მაღალკვალიფიციური სპეციალისტები — კავკასმცოდნეები; Johdme, ფილოლოგიის ფაკულტეტის კავკასიურ ენათა განყოფილება (რომელსაც კავკასიურ ენათა კათედრა ხელმძღვანელობს), დღემდე დაამთავრა 284 კაცმა. მათ შორის ბევრი მომზადდა საგანგებოდ ჩრდილო კავკასიის სამეცნიერო დაწესებულებებში სამუშაოდ. არნ. ჩიქობავას მიერ აღზრდილ კავკახმცოდნეთაგან ახლა 18 ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორია, 67 — კანდიდატი.

ᲓᲐᲒᲐᲓᲔᲒᲘᲡ 70 **ᲬᲚ**ᲘᲡᲗᲐᲒᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ

არნ. ჩიქობავას თაოსნობით, ბელმძღვანელობითა და აქტიური მონაწილეობით ჩვეშში ფაროილ შეისწავლება მთის კავასიური ენების აგებულება, მაით ურთიეროდამოკიდებულება და დამოკიდებულება კაროველურ ენებთან. არნ. ჩიქობავას, მისი კოლეგებისა და მოწაფეების მუშაობის წყალობით შეიქარნ. ჩიქობავას, მისი კოლეგებისა და მოწაფეების მუშაობის წყალობით შეიქარნ. და საერობაშორისო აღაირება პოვა ენაომეცნიერების აბალმა დარგმა იბერიულ-კავასიურმა ენაომეცნიერებამ, რომლის წარმატებაზე მნიშვნელოვაწწილად არის დამოკიდებული ძველი აღმოსავლეთის ცივილიზაციასთან კაროველი საწლისა სატორიული ურთიებოთბის დღიც პირობლემების გადაჭიბა.

ქართული ენის განშარტებითი ლექსიკონის შექმნა მხოლოც ერთ-ერთი, შართალია, უმნიშვნელოგანები საშუშაოა იმ სამუშაოთა შორის, რაც არნ. ჩიეობავას შეუსრულებია სალიტერატურო ქართულის ნორმათა შემუშავებაში, სამეცნიერო ტერმინოლოგიის შექმნაში, საერთოდ, თანამედროვე ქართული

მწიგნობრული მეტყველების დახვეწა-სრულყოფაში.

ა.რ. ჩიქობავას შეცნიერული შრომები 280-ს ალემატება (მათვან 14 ცალკე წიგნად დაიბებდა). 186 მისი აღზრდილი ეწევა სამეცნიერო და სამეცნიერი და სამეცნიერი და სამეცნიერი და სამეცნიერი და სამეცნიერი და სამეცნი მუშაობას, მიროი შეცნიერის ტვირათად ეს არცთა შეციტიგა, მით უმეტებ, თუ გავისხენებთ, რომ ამ დიდი სამუშაოს შესრულება ყოველთვას ნოჩმალურ პირობებში როდი უმდებოდა ასე, მაგალითად, ათეული წლების მამძილზე უწევდა ივა წმაბლმდეგობას "ახალი საენათმეცნიერი მოძფერების მოძალებას", ამ "მოძდერებას" 6. მარის მიშდეგრები და ფებისხმის ამყოფრი მოძალებას", ამ "მოძდერებას" 6. მარის მიშდეგრები და ფებისხმის ამყოფრი მოძაციებას", ამ "მოძდერების და თვისხმის ამყოფრი მარქსიტულ სამეცნიერო თუორიად ნათლავდნენ და მიბგან გადაბევება მაძიმ დანაშაულად თვლიდნენ. 1950 წელს ბოლი მოელი მ თეორიას ბაგონობას. ეს საბჭოთა ენათმეცნიერების დიდი გამარკება იყო და ამ გამარქვებისათვის მებიძოლოა აფანგარდმი აფანგარდმი იდვა.

მეცნიერის დიდი ღვაწლი და დამსახურება შეუმჩნეველი არც ჩვენს ქვეკანაში დარჩენილა და არც მას ფარალებს გარეთ: 1941 წელს არნ. ჩიქობავა
იარჩიეს საქართველოს სარ შეცნიერებათა აკადემიის პირველი შემადგენლობის კავდემაკობად: 1981 წელს მოსკოვის უნივერსიტიებმ მას ლომონოსიფის
სახელობის პირები, ხოლო 1980 წელს პუმბოლდტის სახელობის ბერლინის
სახელობის პირები, ხოლო 1980 წელს პუმბოლდტის საბელობის ბერლინის
სახელობის პირება, და ფარატიების დოქტორის საპატიო წოდება მიანიქა.
1988 წელს მისი არჩევა დიდი ბრიტანეთის ფილოლოვია საზოგადოების საპატიო წევარად იყო "იღაიტიზება დიდი დამატიზებას, გავკასიის ბალბია ენების
შესწავლის დარგში და იმ დიდი ღვაწლისა, რომელიდ დასდო ქართული ენის
რვატომიანი კადემთური ლექსიკონის გამოცებას. საგულიბსშოა, რომ ფილოლოვიფრის საზოგადოება მისი არჩევით "გამობატიებ თავის შეგობრულ
გარძნობებს" არა მხოლოდ "პროფესორ ჩიქობავასადში, რომელსაც 70 წელი
უსრულდება", არამედ, აგრეთვე, "მასი კოლეგებისადში თბილიბის სახელმწითუ წივერსიტებში, რომელიც წელსა დაიმნანვა თვის 60 წლის თუბილეს".

1951-1966 წწ. არნ. ჩიქობავა არჩეული იყო საქართველოს სსრ უმალლესი საბჭოს III, IV, V და VI მოწვევის დებუტატად. მისი დამსაბურების ალიარებაა მთავრობის უმალლესი ქილდოები.

არნ. ჩიქობავას მიერ ალზრდილები ახლი ჩვენი ქვეყნის მრავალ კუთხეში მოღვაწეობენ: მოსკოვში და ლენინგრადში, კავკასიის ყველა სამეცნიერო ცენტარი — გროზნოში, ნალჩიკში, მაიქოში, ყარაჩაევსში, მაბასკალაში, ბა-ქოში... როცა ისინი თავიანთ ქართველ კოლეგებს მგდებიან ან წერილებს წერენ, უექველად იცითხავენ ზოლმე — პაპა როგორ არის, პაპა ბომ არ დაბერდათ. არა! "პაპა", მოუბედავად მისი 70 წლის აბაკისა, არ დაბერებულა, იგი კვლავინდებუბურად ბერმუბასავით დგას შეციერების სადარაგოზე.

a. 808675, 50. 2062565700.

0.000 CMCMCF CA996JECMC

2636628083 8053 880360

ნიკოლოზ ბარათაშვილს

ჩემი აივნის ქვევით ბალია, თბილისი, მისი მშვენებით ვტკბები. ჩემს თავზე ლურქი ზეცის თალია და ზედ მიქრილი მალალი მთები.

აბა რად მინდა სხვა სამყოფელი, რომ იქ მოკჭამო წუთისოფელი! დღისით თბილისის მესმის გუგუნი, ღამით — მტკვრის ჩქამი, ხმა და ბუბუნი.

ისმინე, მიხვდი, ხმახევდიანი გაბუკი მტკვართან თუ რას მღეროდა! ენატრებოდა დილა მზიანი, რადგან აღდგომა ქართლის სქეროდა.

ის არის ჩვენი მწე, მეგობარი, აწ მთაწმინდაზე მშვიდად მძინარი და თუ თუმც დრო-ჟამის მიმქრის ბორბალი, მკოსნის მერანი მაინც წინ არი.

იგია ჩვენი გულის გამთბობი, ნათელმხილველი და გამჭრიახი და როცა ლამით ღვივის მნათობი, ცაში არწივის შესმის ჭრიახი.

ლილით ელვარებს ლაჟვარდი ლურქი, ბარშიც ისეთი შუქი ანთია, რომ ცა და მიწა, ქადოსნურ ფუნქით, თითქო შემოქმედს დაუბატია. მთიდან დავცქერი ვაცეს, დიდუბეს, მარმარ სასახლის წარმტაც დარბაზებს, სადაც ჩუქურთშის მესაიდუმლე დასხმული ვაზით ქვას ალამაზებს.

ჩეში აივნის ქვევით ბალია, თბილისი, მისი მშვენებით ვტებები. ჩემს თავზე ლურჯი ზეცის თალია და ზედ შიქრილი მაღალი მთები.

აბა რად მინდა სხვა სამყოფელი, რომ იქ მოვქამო წუთისოფელი! სხვა საქართველო მართლაც სად არი, თვისი მშვენებით ქართლის სადარი!

08080808080

გიორგი ნიკოლაძის ხსოვნას

მესმის ზღვის გმინვა, ქუხილი, ქვიშაზე ტალღის თქიშინი, ვეება ქვაბის დუღილი, ქაფმორეული შიშინი.

ზღვამ კუპრი ამოადუღა, ქარმა გასხეპა ფიქვები და მყის შიშველნი, შავტუხა გაქანდნენ კოსტა ბიჭები.

არ აშინებდათ ვეება ტალდები ყალბზე შემდგარი. ათი ჭაბუკი შეება მხნე და მამაცი, მედგარი. არ აშინებდათ ზვიადი ზღვის ბობოქრობა, გუგუნი, ტალდის გურღმულის წყვდიადი, ბაბაგახსნილი უკუნი.

მზეს უყიოდნენ მარაბდის მაგვარი მზეჭაბუკები და მყის ვიგრძენი მარადი სიცოცხლე ჩანაგუბები.

თ, ის ყივილი და ის ხმა, ხმა მსგავსი არწივებისა, ქათსმა ველარ გარისხა თა მდუმარებამ მთებისა.

გულს მედგა ფიქრთა განგაში წარსულით შენაძრწოლები, როცა ვიბილე გაგრაში მარაბდის გმირთა ტოლები.

ამაოდ არ შემიქია მე ის გაბუკთა კრებული, რადგან დატოვეს სტიქია გაგობილ-დაურვებული.

ზღვამ რისხვით ველარ იდინა, ზღვა მზის მძლე ძალამ დაშრიტა, ერთილა ამოიგმინა და უმალ დაცხრა, დამშვიდდა.

«გაგრატ მეშვიდე»

ჩვენი სახელმწიფო და სახალხო თეატრუბი მუდამ დიდ ინტერესს იჩენდნენ მოლგარბე კაკაბაისს პიესებისადმი, კ. მარჯანიშვილმა ჯერ ისევ ორმოცი წლის წინ დადგა კაკაბაძის "ყვარყვარე თეთაბერი" ქუთაისის თეატრის სცენაზე. ქუთაისული მაუყრებელი მას შებდეგ ყვივლთვის სიხარულით ხვდება პ. კაკაბაძის ყვივლი ახალი ნაწარმოების გამიჩენას. მაუყრებელი ახალა ნაწარმოების გამიჩენას. მაუყრებელი ახალა ნაწარალაც ელოდა პრეშიერას — ეს გახლდათ პ. კაკაბაძის ისტორიული დრამა "პაგრატ მეშვიდუა, რო გელიც სეზონის ბოლოს უმეგნა თეატიბა (დამდგელი — სსრ კავშირის სახალზო არტისტი აკაკი ეასაძე, მხატვარი — ფ. ლამიაშვილი, მუსიკა გაბიჩვაბისა).

სპუქტაკლს მე-16 საუკუნის საქართველოში გადავსვართ, აგზედით, კოჯობელურ საუკუნეშის "ეს არის კოველ ჭირუ ეფრო დიდე გირით შეპყრობილი, მტერმორეული ქვეყანა, დრო კი ისეთი, როდესაც ქვეყნის მხედველი თვალი სულის გმაგნველი არის ქვეული" ამესაში სიფვარულის, აბტრიოტიზმის, სამშობლოსათვის გმირული ბრძოლის ფოზზე მოთხრობილია იმერეთის მეცის ბაგრატ გშვიდის ცხოვრების ისტორია.

დარბაზში ქრება სინათლე... ფარდა იხსნება. მთვარის მკრთალ შუქზე გამოჩნდება მშვენიერი ქეთევანი (რესპუბ. დამსახურებული მსახიობი თ. ლასხიშვილი), ისმის უძველესი ფსალმუნის ჰანგები. დრამატურგს წარმოდგენის დაწყებისთანავე შევყავართ იმ დროის მოვლენათა შუაგულში. მაყურებლის წინაშე დგანან ტრაგიკული ბედის ადამიანები; ქეთევანი თითქოს განსახიერებაა ქართლის ბედისა, ყოველივე იმ საუკეთესოსი და წმინდისა, რაც ბოროტებას დაუჩაგრავს და შეუვიწროებია და რაც უნდა დაბრუნდეს მიწაზე, რათა ერი შკვდრეთით აღდგეს; მაყურებელი ღრმად განიცდის როგორც ამ ქალიშვილის, ისე მარინეს ბედს (რესპუბლიკის დამსახურებული არტისტი ქ. კოლხიდელი); მარინე ქართველი დედაა, რომელიც მოგლიჭეს თავის საყვარელ სამშობლოს და, როგორც მონა, საჩუქრად გაუგზავნეს სულთანს. აქვეა კეთილშობილი რაინდი კირიონი (მსახიობი ა. ხერხაძე) — შგზნებარე ჭაბუკი, გამსჭვალული რენესანსის მოწინავე იდეებით; მათ უპირისპირდებიან ბნელი ძალები, რომლებიც ვერაგობისა და ცბიერების ხლართებს ქსელავენ. საინტერესო სახეა ალექსანდრე ბატონიშვილი (რესპუბლიკის დამსახურებული მსახიობი ა. ქელბაქიანი).

მაყურებლის წინაშე არიან ცოცხალი ადამიანები, რომელნიც სწორად გადმოგვცემენ იმ ისტორიულ ეპოქას, რომელშიაც ისინი ცხოვრობენ. აქ ყოველ გმირს, იქნება ეს ჯარისკაცი თუ სარღალი, თავადი თუ მისი მსაზური, თავისი სათქმელი აქეს. თავისი ბასიათი და თვისებები გაიბნია. პიესაში ბალბი მტწვი და უსიტყვო როლია, ეს ბალბი შებრძოლია, მშენებელი, მეოცნებე, ბრძენი, მკაცრი და სამართლიანი; კარგად არის გიდაწყვეტილი ებზოდი, როცა ბაქარ-დაში შემოლის სექმაზე, შემოდის ამალით, ბალბი ქედს ობრის მის წინაშე, იწყება ფაშას ტრაბაბი, მურზაყეს მოწოდება, ჩააბგება და ამოძაზება.

რეჟისორმა ბაგრატ მეშვიდის როლი სრულიად ახალგაზრდა მსახიობს ვ. ოყრეშიძეს მიანდო. მსახიობმა მაყურებლის დიდი მოწონება დაიმსახურა. ვ. ოყრეშიძე სცენაზე უშუალო და უბრალოა. მისი ბაგრატი, მშვენიერი ჭაბუკი ყურადღებას იპყრობს ხალხის სულის ორმა ცოდნით, მასთან დაახლოების სურვილით; უსაზღვროა მისი სიყვარული სამშობლოსადმი, ხალხსაც ამიტომ უყვარს იგი. ბაგრატს არ შეუძლია გულგრილად უცქიროს, როგორ ილრჩვება სისხლში ქვეყანა, და ქაბუკი ოცნებობს სათაყვანო დიდ სიწმინდეთა დაბრუნებაზე, რათა "ისევ ჭეშმარიტების მოყვარე ხალხი ალიზარდოს". "ჩვენ, სამშობლოს ერთგულებს, გვწამს გამარჯვება, რადგან თვით სიყვარული არის იმელი" — ბაგრატის ამ სიტყვებით მთავრდება ეს dagle os of shal dala egessthay; sasing sestტურებს ქეთევანისა და კირიონის სიყვარული; თვით სიკვდილიც ვერ ერევა იმას, რის სათქმელადაც ისინი მოსულან ქვეყნად; სიყვარულისა და სათნოების დამარცხება შეუძლებელია, თვით ცოდვილნიც ძრწიან მათი სიდიადის წინაშე.

ამ ისტორიული დრამის "ბაგრატ შეშვილის" დადგმით ქუთაისის თვატრმა კიდეგ ერთხელ გა" დაგდამიდა წარსულში, გვიჩვენა საქართველოს ნამდვილი ისტორია, თქვა ახალი სიტყვა, გამოამზელბა ჩვენი ხალბის შინაგანი სულიერი სიწმინდე და კეთილშობილება.

8. 8386340

სცენა სპექტაკლიდან "ბაგრატ მეშვიდე".

CUSWERPERS COURSCRAPME

მე ისევ იმ ბერმუბას გიგონებ, ბერლინის უნივერსიტეტის ეზოში მდგოსარის

პირველი მსოფლიო ომის დროს, ჩვენს უნივერსიტეტში სწავლას განაგრძობდა ჩემი მეგობარი კურტ პაიერ, რომელმაც ორივე თალი დაჰკარგა ომში. იგი ყოველდე მომყავდა მის საუვარელ ძაღლს, გერმანულ ცხვრის ძაღლს ჩიმგორს.

გახაოცარი ის იყო: ბექტორი მუხის ქვეშ უცდიდა ბატრონს. რომელიმე ჩვენთაგანი კურტს მივგვრიდით ბექტორს და ეს საყვარელი ცხოველი შინ წაივანდა ბრმას. ესეც ერთი ტრაგიული ნოველლის ტემა.

გეშმარიტად, ჩემის აზრით პირველი გენიოსი იგი იყო, ვინც პირველი ძალლი მოაშინაურა.

ამიტომაც მიყვარს მე ძალლები. უძალლოდ ცხოვრება მე არ შემიძლია, ევროპაში მუდამ მუაგდა ძალლი, ჩემი დიასახლისები ხშირად დამითხოვდნენ ხოლმე პანსიონიდან, ძალლიანი მდგმური ძნელი ასატანიაო.

შირანდამ მოხოვა, პოტადამს წასვლამდის პერგამონის მუზეუში დავათვალიეროთო. მე მრავალი წლის მანძილზე დამითვალიერებია ბერლინური მუ-

ზეუმები, მაინც გავყევი.

აგერ რომის ბატონობის ეკმინდელი ექსპონატები. ესეც უზარმაზარი თავი რომის იმპებატორის ტაქრინები. მას ცალი თვალი ამოჩიჩქნილი აქვს, ცხვირი და ტუჩ-ბირი ჩალეწილი, მაგრამ იმ მეორე ლია თვალიდან ისე გიცქერის, გეგონება შეგენიტყვებათ.

დიდ არს ხელოვნების ძალა! რამდენ საფკუნეთა ქარიშბალს გაუძლო ამ ცხვირმომტერეულმა იმპერატორმა! გეშმარიტად სგეხედნიერი ყოფილა კეთსარი ტროიანე, მას მხოლოდ ცხვირი ჩაულეწეს, აბა შემდგომ საუკუნეებში ენახა თავშაქრილი იმპერატორები და მეფეები.

სავსებით იმპოზანტურია დიდი საკურთხეველი პერგამონული ბურგბერგისა. მარმარილოს უზარმაზარ ბლოკებს შეხჭიდებიან ღმერთი დიონისოს და სატირები.

გვარიანად შემონაბულა მზის ღვთაების ჰელიოსის ეტლი, ოღონდ ეგაა

ცხენს ცალი ფები მოსტებია. ერთ-ერთ ფრიზს ამშვენებს ქორზე ამხედრებული მთვარის ღმერთქალი ელენე, რომელსაც თანამედროვე ჩვენი ქალების დარად დავარცხნილი აქვს

თავიხი მშვენიერი კულულები.

. .

ბერლინში მირანდას აჩუქეს დიდის გემოვნებით გამოცემული წიგნი "ბერგამონ ბურგბერგ უნდ ალტარ". წიგნს დართული აქვს დიდის გემოვნებით დაწერილი მონოგრაფია და კომენტარები ელისაბედ რბოდეს მიერ შედგენილი.

ბურგბერგი ნიშნავს ციხე-ქალაქის მთას. ამ ფოტოს მნახველს მე მიმგზავრია საბერძნეთში, ეს მშვენიერი ქვეყანა ვასაოცრად მგავს ჩვენს საქართველოს.

შესანიშნავია პერგამონის თეატრის ფრიზი: ვაჟკაცი შუბს აჩრის გაბოროტებულ გველს ბახაში.

კარგად შენახულა სავსებით იმპოზანტური, მარმარილოსაგან გაკეთებული შესავალი დარბაზი, რომელსაც აშშეენებს ბერძნული ლამაზი წარწერა: "ბაზილევე ცვენე ათინაი ნიკიფოროი" — მეფე ეუმენესმა (აუგო) გამარქვებათა მომნიგებელ ათინას.

ხააშურად სახილველია მარმარილოს ძეგლი პართენონელი ათინახი. მის მშვენიერ სახეს ოდნავ აუშნოებს მომტვრეული ცხვირი.

ბტწყინაგენ და ვარვარებენ მეფესტეინის მოზაიკები, ისეთი ბასბასა ფერი აქვს მათ, თითქოს გუშინ შეუქმნიათო.

ბერლინში მიბრუნებულს შე ახეთი ფიქრები დამებადა: მე მგონია, დიდი შეცლომაა, როცა ერები ზოგიერთ გმირს საკუთარი ისტორიისას ისეთ ღვაწლს მიაწერენ, რაც მათ არამც და არამც არ დაუმსაბურებიათ.

მე ახლაც არ მესმის რად შეარქვეს ფრიდრის II-ს "დიდი". იგი იყო ფრიად ექსცენტრიული და უგუნური პოლიტიკონი. უშინარეს ყოვლისა, პირწავარდნილ, კოსმოპოლიტი. მას არ უყვარდა თავისი მშობლიური გერმანული ენა, კანტის, ფოეტის შილლერისა და შოქემაუფრის ენა.

კაფით, გუცეტი, ალლდელ უკუნუბი პოლიტიკა აუსტრიის მიმართ, ომი გაუმან აწაჩმოვა უოვლად უკუნუბი პოლიტიკა აუსტრიის მიმართ, ომი გაუმართა აცსტრიის იმბერატრისსას მართა ტერეზას. პირად ცმოვრებაშთაც თუვლად უწესო კაცი იუთ, ულამაზება მეულდე მკავად და თავის მწეგრებთან ცხოვრობდაც ეს პირდაპირ პარალოქსული ამბავია სასახლის წინა ეზოში თქვენ შენიშნავთ ფრიდიბის მწეგრების საულავებზე დაგებულ ლოდებს, ამ ძალლების სახელები მე არ მინდა აქ წარმოვადგანო.

საგხებით გაუგებარია ჩემთვის, გერმანელი დიდი მწერლის, თომას მანნის წიგნი: "ფრიდრიზი და დიდი კოალიცია". ისტორია უსასტიკესი განმკითხველია, არგის შეერჩება ის დაფნები, რომელთაც მათ დაადგამენ ბოლმე თავზე მლიქვნელი მეისტორივნი.

ალიყვილი აეიატიოოციო ჩვენ გვიან მივბრუნდით ბერლინში და უვახშმოდ დავისვენეთ, დავიღალეთ ამდენ საუცხოვო სანახაობათა მხილველნი.

· გაგრძელება. იხ. "დროშა", № 7.

ფრიდრიბისეულ სასაბლის ბაღში რამდენიმე შაშვი ვნახეთ, და ფრიად გავისარეთ, ისინი ისე მოშინაურებულნი უოფილან, სულ აბლოს მიმიშვეს.

პერგამონის ექსპონატების გამო კიდევ ბევრი რამ ითქმის, მაგრამ დავიკანცეთ, ხვალ მივემგზავრებით პოტადამს, იქიდან დრეზდენს და ბოლოს გოეტეს ვაიმარს უნდა გეწვიოთ.

19 ნოემბერს დღის 10 სააოზე გელოდით ჩვენს ახალ მდივანს, ლარისას, რომელიც ამ დღიდან ჩვენთან უნდა უოფილიუო გიდის მაგივრად. ტელეფონის წკრიალი გაისმა. ტაქსის მძღოლი გვთხოვდა ჩამობრძანდითო.

მირანდა შეწუბდა, ასე იგარაუდა: ლარისას ბავშვი გაუბდაო ავად.

პოტსდამში მე არაერთხელ ვუოფილვარ, გავიხარე ამ მშვენიერი სასახლის ხელახლა ხილვით.

უწინარეს ყოვლისა, ჩემს შკითხველს უნდა განვუშარტო ფრიდრიბის სასახლის სახელწოდება, "სანსუსი" — უზრუნველი. ასეთივე სასახლე ჰქონდა ჩვენს დავით აღმაშენებელს ნაჭარმავევში, სათამაშო სასახლე, რომელიც შეშუსრეს ჩვენმა შტრებშა. სანსუსის კომკს გარს არტყია შესანიშნავი პარკი.

სასახლის მოლიან ხტრუქტურაში უხვად გამოუენებულია იმჟამინდელი ფრანგული არქიტექტურის მრავალნაცადი ტრადიციები.

სანსუსის მთავარი ნაგებობანი ემყარება გეორგ ვენცედუსისა და კნობელხდორფის ესკიზებს.

საყურადღებთა ვესტიბული "სალონ ა ლა იტალიენ" (შაიმარილოს დარბაზე ერმე იწყება სააუდენციო დარბაზი, საკონცერტო, სამუშაო და საძილო დარბაზები.

1745 წელს იზეიმეს გალერეთას გასსნა. დიდ დარბაზონში თვალისმომჭრელია ტასტზე მგდომარე ომის ღმერთის მარმარილოს სტატუა. იქვეა ადამი, რომელიც ფსასსოგრია ფრიდრისისათვის საფრანგეთის მეფეს ლუი XV-ს.

ჩვენ გაგვაოცა და შეგგზარა ერთ-ერთ დარბაზში ჩვენი თანამემამულის მედეას განრისხებულმა სახემ, როგორი საშინელი სანახავია მედეა, როცა იგი თავის შვილებს ხოცავს.

მედეა გეშმარიტად სამარცხვიზო ტიპია, რომელიც დირსი ირ არის ახსენო ჩევნს უბარყინვალებს მანდილისნებიან. გვულასხმობ, ბიზანტიელ იმპერატ-იბასა, დავთი აღმაშენებობის მაშიდან მარიამს, ჩევნს სათავვანებელ თამარბა და ქტივან დედოფალბ. მედეამ თავისი მამა შეარცხვინა, საშშობლო დააგლი, ბოლის დაისანა, როგორის ტინებატი.

მეთვისმეტე საუკუნეში როგორც მიელს ევრობაში, ისე გერმანიაში კარაად ეფლებოდნენ ბერძნულსა და ლათინურს. მაგ დალოცეილ მსატკირს მატკითსა ბამანგითს იმმერიტორის ალექსი კომნენის საულის, შესანიშნაც ისტორიკოსის ანნა კომნენას ბიწყონვალე ეფემერიდებო "ალექნაიდა", სადაც დადი აგვალი აქვს მიკუთვნებული იმეტიტიბისა მარიამ ბაგრატიონს, მის დად სათნოებას და შეუფარებელ ბილაბუს, რომელოც ბამლაფდა როგორც ბიზანტიის, ისე ევრობის იმჟამინდელ არისტოკრატიას. ბოლოს, როგორც ცმობილი, მარიამ დედოფლის პორტრეტი ინახება XII საუკუნიდან დღემდის გატეკნზე

მარიაშის დგთაებრივი სახე აღბეჭდილია გელათის ტაძრის გუშბათის შიგნით, იგი უბრწყინვალესი მოზაიკითაა შესრულებული.

მე ვიცნობ მთელი საქრისტიანოს უდიდესს ძეგლებს და ასეთი ბრწყინვალე ქმნილება არსად მინაბავს.

იშვიათ სანახაობას წარმოადგენს ფრიდრიბის საკონცერტო დარბაზი. ბორტრეტები, პორტრეტები და გრცელი პანოები, რომელთა აღწერა ჩვენ დიდ დროს წაგვართმევდა.

მრავალი მოოქროვილი ავექი ფრიდრიბის სიკვდილის შემდეგ ბერლინის მუზეუმებში გადაუტანიათ.

ხაინტერესოა ვოლტერის დარბაზი, სადაც იგი ქმნიდა და ოცნებობდა. არსებობს ლეგენდა, როცა ვოლტერის მეფესოან საუბარო და წერა მოსწვინდებოდა, ქსოვას მიყოფდა ხელს (იმ ებოქაში დიდგვაროვანი მამაკაცებიც ქსოვდენ თურემ მოცალეობის ჟიმს).

333350 3608080636 Prayyour

-- მე ოთხი მილიონი პატარა შავი dმა მყავს. როცა ისინი შეკითხებიან, ვინ იყო დედაჩემი, მე ვუპასუხებ, წმინდა ღვთისმშობელი-მეთქი, ხოლო როცა მამაჩემის ვინაობას მეკითხებიან, ვეუბნები, თვითონ მე ვარ მამაჩემი-მეთქი, — ახე განაცხადა ერთხელ ჰაიტის პრეზიდენტმა ფრანსუა დიუვალიემ, განაცხადა და თავისი 'სიტუვების დასადას_ ტურებლად პრესაც მოიშველია. სულ მალე გაზეთებში დაიბეჭდა ფოტომონტაჟი — დიუვალიე შკვდრეთით აღმდგარ ქრისტეს გვერდით. პრეზიდენტს მხარზე გადაეხვია ხელი "იესოსათვის".

ლექსიკონებში შამანი განმარტებულია როგორც tomalaho, ahdenmeno, ahbodago. ahbodagaa jo არ შეიძლება არ ითაღლითოს. ასე იქცევა დიქტატორიც. "ყველაზე თავისუფალ და ყველაზე ქრისტიანულ" დასავლეთ ნახევარსფეროზეც კი დიდმაც და პატარამაც იცის, თუ ვინ არის დიუვალიეს სისხლიანი დიქტატურის ნამდვილი მამა. იგი ძია სემი გახლავთ. სწორედ ამერიკული იმპერიალიზმის შემწეობითა და ლოცვა-კურთხევით აღმოჩნდა დიუვალიე 1967 წლის სექტემბერს ჰაიტის პრეზიდენტის სავარძელში.

"ის ჰაიტელი, რომელსაც არ უყვარს ფრანსუა დიუვალიე, მთელი ქვეუნის დაუძინებელი მტერია". ამ სიტუვებს თითქმის უოველდღე წაიკითხავთ ჰაიტის ოფიციალური გაზეთების ფურცლებზე. "მე ახალი ჰაიტი ვარ, — ქადაგებს დიქტატორი, — მე რომ მომსპონ, მოისპობა მაიტიც. მე მაიტის დროშა ვარ, ერთიანი და განუუოფელი, მე დემოკრატია ვარ..."

ქერ ისევ მე-19 საუკუნის დასაწყისში, 1804 წელს, ფრანგ კოლონიზატორებთან ბრძოლაში ლათინური ამერიკის ქვეუნებიდან მაიტელებმა პირველებმა მოიპოვეს დამოუკიდებლობა, მაგრამ დღემდე მაინც ვერ შეძლეს ესარგებლათ მისი სიკეთით. "დამოუკიდებელი" არსებობის 164 წლის მანძილზე 89 პრეზიდენტიდან მხოლოდ ხუთმა შეძლო ქვეყნის მართვა თავისი რწმუნების ვადის დამთავრებამდე. დანარჩენები ჩამოაგდეს ან დახოცეს. ჰაიტს უკვე ჰუავდა ორი იმპერატორი, ერთი მეფე და რამდენიმე პრეზიდენტი "მთელი სიცოცხლის ვადით", მაგრამ ისეთი, როგორიც დიუვალიე გახლავთ, თვით ჰაიტელებსაც კი ჩერ არ უნახავთ.

მთელი სიცოცხლის მანძილზე პრეზიდენტად თავის გამოცხადება, წამება, ჩამოხრჩობა, აბუჩად აგდება — აი როგორ გამოიყურება დიუვალიეს დემოკრატია, რომელსაც ასე თავგამოდებით უმღერენ საგალობლებს უოლსტრიტელი და ვაშინგტონელი ტრუბადურები.

ჰაიტელთა დიდმა უმრავლესობამ არ იცის წერაკითხვა. მათ არც ფრანგული იციან, თუმცა ეს ენა აქ ოფიციალურ ენად არის გამოცხადებული. ისინი ლაპარაკობენ ფრანკო-აფრიკულ დიალექტზე, რომლისაც თითქმის არც ერთ ფრანგს არა გაეგება რა, და ამავე დროს მაიტი — "ანტილის კუნძულების მარგალიტია", როგორც ამას იუწყებიან ლამაზად გაფორმებული ტურისტული პროსპექტები. ისინი მოუწოდებენ მდიდარ უცხოელებს ეწვიონ "მაიტურ სამოთხეს", სადაც მათ "ნეტარება მოე-

მაგრამ, როგორც ყოველთვის, დიუვალიე მტკნარ სიცრუეს ქადაგებს. ნეტარების მაგივრად ჰაიტში უგზოობა, გაჭირვება, სამეურნეო ანარქია სუფევს; პორტ-ო-პრენსი — ჰაიტის დედაქალაქი სავსეა უსახლკარო მათხოვართა ბრბოებით, რომლებიც ლუკმაპურისათვის მზად არიან ყოველგვარი დანაშაული ჩაიდინონ. დაღამდება თუ არა, მთელი მაიტი იძირება ღრმა წუვდიადში, მხოლოდ აქა-იქ, ფანკარაში ძლივს ბჟუტავს ჭრაქი ან (ეს უკვე ფუფუნებაა) ნავთის ლამპა. ელექტროსადგური ამერიკულ კომპანიას ეკუთვნის. მარტო ერთი ელნათურისა და უთოსათვის მაიტელმა თვეში 40-50 დოლარი უნდა გადაიხადოს. მაგრამ ეს მეტად ფანტასტიკური თანხაა მისთვის. უთო და ნათურა მარტო მდიდარი კაცისთვის არის ხელმისაწვდომი.

მალარია და ტუბერკულოზი ქრონიკულ შიმერთად მუსრს ავლებს კუნძულის მკვიდრთ. მრავალ ჰაიტელს თავის სიცოცხლეში არც ერთხელ არ უგამია არც თევზი, არც ხორცი. ქვეუნის უოველ 10 ათას მცხოვრებზე მოდის 0,7 ექიმი, სოფლად კი 1 ექიმი მხოლოდ 75 ათას კაცზე მოდის. ჰაიტელის სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლიობა 82 წელს არ აღემატება, გარდა ამისა, იხოცება ახლადდაბადებულ ჩვილთა ნახევარზე

სამაგიეროდ, აბა ინახულეთ პრეზიდენტის მრავალრიცხოვანი ვილები, აგარაკები. დიქტატორის ოფიციალური ხელფახი წელიწადში 24 ათახი დოლარია, არაოფიციალურად კი იგი ჩინებულად ახერხებს ხელქვეითთა ქიბიდან კიდევ რამდენიმე ასეული ათასი დოლარის ამოქაჩვას. ამ მიტაცებულ ფულს პრეზიდენტი გულმოდგინედ ინახავს შვეიცარიის ბანკებში. კაცმა რომ თქვას, არც ტუუილად იჭერს წინდაწინ თადარიგს.

ერთხელ როგორღაც ჟურნალ "იუნაიტედ სტეიტედ ნიუს ენდ უორლდ რიპორტმა" განაცხადა, რომ ამერიკის შეერთებულ შტატებს დიუვალიეს რეჟიმის მიმართ "კეთილგანწუობილი, მაგრამ ფხიზელი პოზიცია უჭირავთ". და თუმცა დიუვალიეს მდგომარეობა ქერქერობით მტკიცეა, ეს მაინც არ გამორიცხავს იმას, რომ ერთ მშვენიერ დღეს მჩხიბავი-პრეზიდენტი იმქვეუნად გაამგზავრონ. როგორც ყოველთვის შეერთებული შტატები მზად არიან ყოველ წუთს ჩაერიონ მაიტის ცხოვრებაში "წესრიგის აღსადგენად".

ასეა თუ ისე, დიუვალიე არც ფიქრობს პრეზიდენტის სავარძლის დატოვებას.

რამდენიმე წლის წინ მან საკუთარი თავის უკვდავსაყოფად დედაქალაქ პორტ-ო-პრენსიდან ოცდაათიოდე კილომეტრზე დაიწყო ახალი "სამაგალითო" ქალაქის — დიუვალიევილის მშენებლობა და... ისევე აუშენებელი მიატოვა. ახლა ლიევილი თავისი დაუმთავრებელი, ბალახმოდებული და ნახევრად დანგრეული სახლებით გადაქცეულია მკვდარ ქალაქად.

არმიის და პოლიციის გარდა, პრეზიდენტს საკუთარი გვარდიაც ჰყავს. ესენი გახლავთ სამოქალაქო ტანსაცმელში გადაცმული ჟანდარმები ე. წ. ტონტონ-მაკუტები. ისინი ყველაზე უკეთ არიან შეიარაღებულნი და უველაზე მეტ "გასამრქელოსაც" იღებენ. მათ ნება დარიული იქურდონ, ძარცვონ, დახოცონ. ამ გზით იზრდება მათი შემოსავალიც და არსებული რეჟიმისადმი "ლოიალობაც". -დიქტეტორი არცა ფარავს დავის სურვილს, რომ მისი ტონტონ-მაკუტება "ველურებად" გამოიჟურებოდნენ, სულ ციატა ხნის წინ მან განკარგულება გასცა ზემოეზიდათ ქვეყანაში მათ ძე-დუნის ციტატების კრებულები. დიუვალიეს განზრახული აქვს ამ კრებულების მეოხებით "კულტურული განათლება" მისცეს თავის ტონტონ-მაკუტებს.

ძველი ჰაიტური გადმოცემების მიხედვით, ტონტონ-მაკუტები ავი სულებია, რომლებითაც მოზრდილები ბავშვებს აშინებდნენ. დიუვალიემ ხორცი შეასხა ამ სულებს ისე, რომ ახლა მოზრდილებსაც. ეშინიათ მათი.

დიუვალიე განათლებით ექიმია, მაგრამ მჩხიბავივით მოქმედებს, იყენებს "ბნელი ძალების" ძალაუფლებას. იგი ავრცელებს ხმებს, თითქოს ვუდუ უოვლის მხედველი და უოვლის მომსმენი მითოლოგიური არსება—ყველაფერს თვალყურს ადევნებს და უშუალოდ პრეზიდენტის კანცელარიას ატუობინებს, რომ თითქოს სულები ხანგრძლივ სიცოცხლის უწინასწარმეტუველებენ პრეზიდენტს, რომ ურჩებს თავს დაატყდებათ ტყეებისა და წყლების უველა ბოროტი სულის რისხვა.

რა თქმა უნდა, რომის პაპის საბრძანებლომ ვატიკანმა გვერდი არ აუარა ასეთ მკრეხელობას და "წმინდა ღვთისმშობლის" თვითმარქვია შვილი ქრისტიანულ ეკლესიას მოჰკვეთა. დიუვალიეს კი დიდხანს არც უფიქრია და თავი გამოაცხადა "აფრიკული ღმერთების დიდ შთამომავლად", რომელიც ჰაიტელი მესიის სახით მოევლინა ქვეუნიერებას. ჰაიტელთა საშინელი უწიგნურობა და უვიცობა ეხმარება და საშუალებას აძლევს მჩხიბავ-პრეზიდენტს უფრო ადვილად მოატეუოს ხალ-

როგორც ყველა გალათი, დიუვალიეც იძულებულია კარგამოკეტილმა იცხოვროს. თვეების მანძილზე იგი არ გამოდის თავის სასახლიდან, გვერდიდან არ იშორებს რევოლვერს, ხოლო იმ იშვიათ შემთხვევებში, როცა სადმე მიემგზავრება, მაშინ თავის აღჭურვილობას კარაბინსაც უმატებს, თავზე კი ფოლადის მუზარადს იხურავს.

პრეზიდენტის სასახლეში ერთი წუთითაც არ წუდება ოქახური ჩხუბი: დიქტატორის ერთ-ერთმა სიძემ, პოლკოვნიკმა დომინიკმა რაღაც შეთქმულების მაგვარიც კი მოაწყო, დიუვალიემ გასანათლულ თოკზე ჩამოკიდა მეამბობე ოფიცრები, პოლკოვნიკი კი გერმანიის ფედერატიულ რესპუბლიკაში გაგზავნა სამხედრო ატაშედ. თავი რომ სამშვიდობოზე დაიგულა, დომინიკმა შვეიცარიაში მოკურცხლა, თან თავისი ცოლიც—დიუვალიეს ქა. ლიშვილი — და ხიდედრიც წაიყვანა. მაგრამ ინტრიგები მაინც გრძელდება. პრეზიდენტის ახლობლებიდან თითქმის ყოველი მათგანი უმიზნებს მის "სანუკვარ" სავარძელს.

იავის დროზე ამერიკის შეერთებულ შტატებში ნიკარაგუელ დიქტატორს ანასტასიო სომოსას ერთობ ზუსტი დახასიათება მისცეს: "ძაღლის შვილია, მაგრამ ჩვენი შვილია". იგივეს თქმა შეიძლება და არა ნაკლებ საფუძვლიანად ჰაიტელ მჩხიბავდიქტატორზეც.

€. ১გულაძე

JENCOLI JENILI JER, JENER

რამდენიშე დღის ჩასულები ვიყავით თეირანში. ქართველი ინჟინრების გაედი უნდა შეესწავლა ირანის რამდენიშე მდინარე შელიორაციის თვალსაზირასით აღაშო ხანი იყო, სამუშაოდან აზლად დაბრუნებული ჩემს ნიშერში ვისუკუთდი. ტელეფინმა დარეკა, უურმილი ავიღე და სასტუმრო "ნადერის" ადმინისტიტირის, ხმა გავიგონე: "აქ ერთ კიკს თქვენი ნახვა უნდა გაუგია, რომ გურჯი ინჟინრები ხართ ჩამოსული, თუ ინებებთ და მეც ნებას მომცემთ, გადავცემ უყრმილს", გადაცით-შეთქი, ვთხოვე.

— ფერეიდნელი ქართველი ვარ, მურთაზი, თქონი ნახვა მინდა, — გაისმა

ყურმილში.

სასწრაფოდ ჩავიცვი და ვესტიბულისაკენ გავემართე. კიბეებზე ჩავდიოდი და თვალებს აქეთ-იქით ვაცეცებდი. ამ დროს ერთი ახალგაზრდა, შავგვრემანი ყმაწვილი კაცი წამოვიდა ჩემსკენ და გადამეხვია.

ვესტიბულში მყუდრო ადგილი მოვძებნეთ და დავსხედით. დავიწყეთ მუ-

Longo.

— პო, ძალიან კარგია, რომ ჩუენთან მოხედით გურჯები, ორი წლის წინათაც იყნენ აქ ნოდარი, ვლადიმერი, რუსლანი, ჯემალი. შენც გნახეთ იმ გამოფენაზე, — მითხრა მან.

1965 წელს საბჭოთა კავშირის სამრეწველო და საგაჭრო გამოფენაზე ხუთი კაცი ვიყავით მივლინებული საქართველოდან თეირანში. კარგად დავუხსომე-

ბივართ მურთაზს.

— ქართულად რომ ლაპარაკობ, ძალიან კარგია, ჩემო მურთაზ, მაგრამ წე-

რა-კითხვა თუ იცი-მეთქი, — ვკითხე.

— როგორ არა, ორი წლის წინათ ქართველებმა რომ დედაენის პირველი ნაწილი დაგვიტოვეს, იმით ვისწავლეთ წერა და კითხვა. მაგრა დიქშენერი (ლექსიკონი) არა გოქს და სიტყვები არ გვესმის ხანდახან.

შე ვუთხარი მურთაზს, რომ საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აღშოსავლეთმცოდნეთბის, ინსტიტუტი ამზადებს სპარსულ-ქართული და ქართულსპარსული ლექსიკონების გამოცემას და დავპირდი, როგორც კი გამოვა, გამოგიგზაენით-მეთქი.

— მაშინ სინემაც (დიაფილმები) გამოგიგზავნეთ საქართუელოზე. იქ მაინც ნახოთ ჩუენი ქუეყანა. საფჰესაც (ფირფიტა) თუ გამოგიგზავნით ქართული

სიმლერებით, საჭიროა ჩუენთვინ.

მალე ჩვენი ინჟინრებიც მოვიდნენ — გიორგი მიქელაძე, მერაბ ბერელაშვილი, სილოვან ლორთქიფანიძე. მათაც გადაეხვია მურთაზი და ერთად გავა-

გრძელეთ საუბარი.

ამის შემდეგ ხშირად მოდიოდნენ ჩვენთან ფერეიდნელი ქართველები: მურთაზი, მუპამედი, ჰასანი და სხვები. ჩვენს შორის დამყარდა შეგობრული, თბილი, მჭიდრო ურთიერთობა. საღამოს, სამუშაოს დამთავრების შემდეგ დიდ-

ხანს ვიჯექით ხოლმე სასტუმროში და ვსაუბრობდით.

რა თქმა უნდა, უქირთ ფერეიდნელებს ქართულად ლაპარაკი. თუ კაცმა (თტა მაინც არ იცის სპარსული, სმულა დაუმებს მათ, რაღგან მათი მეტყველება ძალიზა გადატერობული სპარსული სიტყვებით. მაგალითად, ფერეიდნელი ამბობს: "ფერეიდანი დიდი მაპრაა" (მაჩრი—ქალაქი, მხარე): "დღეს კაუთი არა გაქთ" (დღეს დრო არა გაქვთ) და სხვ. გარდა ამისა, ზოვი გართული დი, ანელია მიხვედრა. მაგალითად, "კოლაში წავლობდი, ერთი წეთი დავადა, დი, ანელია მიხვედრა. მაგალითად, "კოლაში წავლობდი, ერთი წეთი დავადა და" — ე. ი. "კალოლაში გაწავლობიდი ერთი წეთი ჩამოვარები"; "შენ დღეს დაშვრი, ვალი წაიდეთ ჩონთან სახჩი" — "შენ დღეს დაიღალე, მაგრამ მაინც წამოდი ჩემთან სახლში"; სიტყვა "დეცყრებიან".ში გულისმმობენ "შეიკობიტებიან"-ს და სხვ.

თეირანში მყოფ ფერეიდნელ ქართველიაგან მეტად ათინერესო ბირთვან გასანი. იგი გარეგნობით, თავისი გრძელი სახის ნაკვთებით და ულკოშებით ნამდვილი ქართველია. მართალია, მას საშვილო სკოლა არ დაუმთავრებია, სულ ოთხი კლასის განათლება აქეს, მაგრამ იგი სულით ჰოეტია. იგი ლექებს, წერს სპარსულად "ხშიზიად ლექსი ცშვითბის ცორის მომივა თავში და მაშინვე ფინქარსა და ქაღალდს მიემართავი". ქართული ლექსიკის სიდარიბისა და გრამატიკის უციდინარობის მთუხედავიდ, ჰასანი ქართულადაც (დილობს ლექსის შვითაზგას. მან ერთხულ მოგვიტინა კიდეც თავისი ლექსი. აი, ისიც:

> ლმერთშა მინდა მალირსოს, რაც რო კარვი საქმე იყოს, კარგი ჩემთში რო იქნების? ნახვა ჩონი თბილისი. ჩემ სიცოცხლე თბილისში, შე კი ვცბოვრობ მატკოფში, ჩემ წერელი ჩემოდნებს, ვინც თბილისში ცხოვრობდებს, ჩემ ზელ არცა არ უნდა

Bahdon 1960 Eabys as and ho.

Botas 30100 Managomena.
Bonas of 1960 Sandan 196

კარგად იყნეთ თბილისში. საოცრად გულის ამაჩუყებელია ამ ხალხის დიდი სიყვარული სამშობლოსაღმი, შშობლიური ენისაღმი, რომელიც სამ სიუკუნენახევრის განმავლობაში შიანარჩონის

ფერეიდანი, ანუ, როგორც მას ფერეიდნელი ქართველები უწოდებენ, ფერეიდუნშაპრი (ფერეიდნის მხარე), ან ახორე ოლია (ზემო აბორე) მდებარეობს ქალაქ ისფაჰანის დასავლეთით და მისგან 180 კილომეტრითაა დაშორებული.

აქ ბევრ მთას და წყაროს ქართული სახელი ჰქვია.

ფერეიდნელების ძირითადი საქშიანობპ სოფლის მეურნეობაა. მოჰყავთ: ხორბალი, ქერი, ოსპი, მუხულო. მიწის დამუშავება გუთნით ხღება და მაქართულ სახილს გუთანის "წუდებებ. ფერეიდნელები თესავენ განსაკეთრებული კიმის წთიელი ფერის ხორბალს, რომელიც აღგილობრივ პირობებთანაა შეგტებული და კარგად იტანს ყინვას. პერის დამუშავება "კალობე" ხდება და ეს სიტყავის მმარებაშია. ასევე შემორჩენილია ზოგიერთი საწარმოთ თარადის ქართული სახელებია "ცხრათითი", "ფიწალი", "კევრი", "ნიჩაფი", "ცხავებრილ" და სხვ.

საინტერესოა, რომ ფერეიდანში კარაქის დამზაღება ხღება განსაკუთრებული წესის მიხედვით. ფერეიდნელი ქართველების თქმით, ამგარი წესი მათ არსად ენახავთ. საუურადღებოა ისიც, რომ ხისაგან დამზადებული სადღვები, რომელშიაც მოთავსებულია კარაქის მისაღები შასალა, 2000 რიალი ლირს და მისი გაკითება მხოლოდ ქართვილ დურგლებს შეუძლიათ. ფერეიდანში დამახაღებულ კარაქს ისფამანელები ძლიერ ეტანებიან და თუ სხვა იდგილიდან შემოტანილ კარაქში 200 რიალს აძლევენ, ფერეიდნულ კარაქში 250 რიალ-

საც არ იშურებენ.

ყველა ფერეიდნელი, რომელსაც კი შევხვდით, აღნიშნავს, რომ ფერეიდნელ ქართველთა გეონომიური მდგომარეობა ძალიან მძიმეთ. მათ ხშობად უხდებათ სამოფიზზე წასვლა არა მარტო ისფამანსა და შირაზში, არამედ თეირანშიც. ზოგი ფერეიდნელი ქართველი მისდეც მეწვრილმანეობას: ისფამანიდან ჩამოაქეს საქონელი და ნისიად აძლევს გლეხებს მოსავლის აღებაშდეგლები მოსავლის აღების შემდეგ ვაჭარს ნატურით უზდის ვალს — ხორბლის, ქერის, მატულის, ან ცხვრის სახით.

ფერეიდნელი ქართველები მისდევენ მეცხოველეობასაც.

ფერეიდნელ ქართველებს ხშირ შემთხვევაში შენარჩუნებული აქვთ ქართული გვარების ძირი სპარსული სახესხვაობით, მაგალითად, ასლანი, ფერეიდნელთა თქმით, ასლანიშვილია; ყაფლანი — ყაფლანიშვილი; გუგუჩანი გუგუშვილი და სხვა. აქვთ ისეთი გვარების, რომლებსაც არაფერი აქვთ საერთი ქართულ ძირთან, მაგრამ თვითონ იციან თავიანთი ქართული გვარი. მაგალითად, "მოყადასი", მათივე თქმით, რუბიტაშვილი (ალბათ, რობიტაშვილი) ყოფილა, "ქარიში" — გოგიჩაშვილი და სხვა.

ფერეიდნელ ქართველებს კარგად შემორჩენიათ ქორწინებასთან დაკავშირებული ქართული ტერმინები: "ნეფე", "სიდედრი", "სიმამრი", "ნეგოვი" (ეგიბი—მეგვარე) და სხვ. საინტერესოა, რომ ფერეიდანში, გათხოვილ ან განათხოვარ ქალს "ცოლს" ესახიან, განურჩევლად იმისა, ჰყავს მას ქმარი, თუ არა. ხოლო გასათხოვარს — "ქალს", როცა ისინი ამბობენ "ცოლი მოგიდა"-ო, მარტო იმას კი არ გულისხმობენ, რომ მისი ან სხვისი ცოლი მოგიდა, არამედ იმასაც, რომ გათხოვილი ქალი მოვიდა.

ფერეიდნელებს დღევანდლამდე შემორჩენიათ ქართული ანდაზები და გა-

მოცანები. მოგვყავს ზოგი მათგანი: "ქლს ევნიებ, რო ზალმა გიგოსო"; "ვარიას თავის კერცხი უკირსო"; "ცხვარი მუდამ ერთ მატკლში არა ირჩება"; "შიში მაჩვენა და გაქცევა გაჩენო"; "წინათ კაწი მეორეს ხიდიიო"; "ვირი რო წიხლს გესრისო, ფები არ უნდა მაჭრიაო"; "მელას რო ჩონ საბძელში ბატყები დაუყრია, ამ ჩონ ძალლის გლაზობით არისო".

უყურებ ფერეიდნელ ქართველებს, ისმენ მათ ქართულს, გრძნობ მათ დიდ ინტერესს საქართველოსადმი და მათდაში დიდა აპტივისცემის გრძნობით იმსქვალები. გინდა, რომ ყველაფერი უამბო მათ სამშობლოზე. გებადება სურვილი, რომ ერთხელ მაინც აჩვენო მათ ჩვენი წარმტაცი ქვეყანა, რომლის შესახებ მხოლოდ ქართველი სპეციალისტებისაგან გაუგონიათ ზოგი რამ. ისინი მტკიცედ ჩასქიდებიან თავიანთ ენას და ცდილობენ შეინარჩუნონ იგი, რათა "აფშირი არ დაჰკარგონ თავიანთი წინამარების სამშობლოსთან.

> ზშრაზ შარაშმნ0ძმ. ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი

— ერთი წუთით მაჩვენე, გენაცვალე! — სთხოვა ქალმა ბიჭუნას. ქალს ორი გოგონა ახლდა. ბიჭი შეკრთა, მერე მოწიწებით მიაწოდა ქალს რალაც საგანი, საგულდაგულოდ შეხვეული ქალალდში.

ქალმა ქალალდი გადახსნა, გოგონები გამოცოცხლდნენ.

— რა არის, დედიკო? — ერთდროულად იკით-

— კუ! რამოდენაა! პირველად ვხედავ ასეთ ვე-

იბერთელა კუს. ქალმა კუ მიწაზე დასვა. იგი მძიმედ გაბობღდა

ქვიშნარზე. ქალი იღიმებოდა, გოგონებმა ჩაიმუხლეს და თითებით ეფერებოდნენ კუს. ბაღში სასეირნოდ გამოსული, მოდურად თმა-

შეკრეგილი ქალ-ვაჟიც შეჩერდა, მალე მოხუციც გამოჩნდა, ხელში კრიალოსანს ათამაშებდა. უველანი ცნობისმოყვარეობით დააცქერდენ ზლაზვნით მიმავალ ცხოველს.

კუს პატრონი ბიჭი ცდილობდა მჭიდროდ შეკრული წრე გაერღვია, მაგრამ ცნობისმოყვარენი ელობებოდნენ.

- კაი ხელაზე გაზრდილა, გაიკვირვა ერთმა.
- ჩატუნტულებულია, დასძინა მეორემ.
- დედიკო, დედიკო, ნახე, სად მიძვრება? — გაზონებში სიარული აკრძალულია! — იხუმრა ვილაცამ.
- რა მოხდა? კითხულობდნენ გამვლელნი და კუს გარშემო თავმოყრილთ უერთდებოდნენ. — კუ? მე კი რალაც მეგონა... — მოწყენით თქვა

gomaga8.

ბიქმა ერთხანს იწრიალა, შემდეგ დრო იხელთა, კუ აიტაცა, გაზონი გადასერა და წავიდა.

— მირიან, ის ლაწირაკი რას მიათრევს? ჰკითხა თენგიზმა მეგობარს, რომელიც გადაწოლილიყო და სიგარეტს აბოლებდა.

— 806 300, → გასძახა მირიანმა, — მოდი აქ! ბიქმა გზა განაგრძო, თითქოს არაფერი გაუambos.

- არ გესმის? — ხმას აუწია მირიანმა.

ბიჭმა დამფრთხალი თვალები მიაპურო, შეყოვნდა, წაუყრუა, თითქოს შემთხვევით მოეხედოს. მირიანმა კვლავ გასძახა:

— შენ გეუბნებიან, მოდი აქ!

ბიჭი მორჩილად მიუახლოვდა ახალგაზრდებს, შორიახლოს დადგა. კუ ხელიდან ხელში გადაინა-

— რა გინდა, მირიან, დაანებე თავი! — abmaლა ამოილო ხმა მესამე მეგობარმა, ნიკომ, რომელსაც რატომღაც "ფილოსოფოსს" ეძახდნენ.

— რას ქვია დავანებო თავი! — აგდებულად უპასუხა მირიანმა და თენგიზს მიუბრუნდა, ბიჭზე აჩვენა: — შეხედე, ეტყობა დედიკოს შვილია! მირიანმა სიგარეტის ნამწვავი ზურგს უკან წკიპურტით უმისამართოდ ისროლა და მერხიდან Valmovos.

— ეგ რა არის? — ჰკითხა მან ბიჭს.

- 401

— დახე, კუ ყოფილა! — გადაულაპარაკა მირიანმა თავის მეგობრებს.

 ძირს დასვი, აბა ვნახოთ როგორ დადის, უთხრა ბიქს თენგიზმა.

კუმ თათები გამომყო და ზანტად გაბობღდა. — ტანკივით არ მიბობლავს?! — შენიშნა თენ-

20883. — ახლა გარეკავს! — მირიანმა გამხმარი ქოხი

ფეხზე დააბქინა კუს. კუმ ფეხები და თავი სწრაფად შესწია.

— შეი, ტუტუც, ხად მიძვრები?! — დახძახა თენგიზმა.

ბიჭი შეშინდა, კუ ხელში აიყვანა და წასვლა და-

— მეჩქარება, — თქვა ბიქმა, — მამა მელოდება. — ნახეთ, ეჩქარება! — გაიცინა მირიანშა. — ეხ აუ სად მოიპარე?

 არ მომიპარავს, მამას ჩამოუყვანეს ბათუმი-— დასვი მიწაზე! — ბრძანების კილოთი უთხ-

რა მირიანმა. — გეხმის რას გეუბნები?! ბიჭმა კუ მიწაზე დახვა.

კუმ ისევ გამომყო ფეხები და გაბობლდა. მირიანმა ქოხი წამკრა და გადააბრუნა.

— თუ ვაჟკაცია, ასე ისეირნოს!

— იცი, რა მაგარია კუს ბაკანი? — ჰკითხა მეგობარს თენგიზმა, — ზედაც რომ შედგე, ვერ გატეხავ.

— მაგას კი არა, რკინას გავლუნავ! — თქვა მი-602582

- babadman, abo bobjamo magob jenboajom! წააქეზა თენგიზმა.

ბიქმა კუ აიტაცა და წასახვლელად გაიწია. ბიქი რომ მიდის? — სინანულით თქვა მიmos58s.

— დაიცა, მერე წაიყვანე, — უთხრა თენგიზმა.

— მამა მელოდება!

— არა უშავს, დაგიცდის, — უთხრა თენგიზმა.

- უნდა წავიდე!

მირიანმა ქონი ამომკრა და კუ გააგდებინა. ბიჭი დაიხარა, მირიანმა ხელი ჰკრა, ბიჭი დაბარბაცდა, კინალამ მიწაში წამკრა ცხვირი.

- მირიან, რა გინდა მაგ ბიჭისაგან! — ისევ გაეძრახა "ფილოსოფოსი". მირიანმა დაცინვით გახედა მას, არაფერი უპასუხა. მერე ცალი ფეხით შედგა კუზე და რამდენქერმე ჩაბუქნა. კიდევ და

— ახი ხინკალი შენზეა, — მიაძახა თენგიზმა. — ეს რა ყოფილა?! — გაკვირვებული იყო მი-

რიანი. — ალბათ, ტყვიაც გერ გახვრეტს.

კუ ისევ გაბობოდა.

— ჰაერში რომ აისროლო, ნეტავ, კიდევ იქნება სიარულის გუნებაზე? — იკითხა მირიანმა, მაშინვე დაავლო კუს ხელი და ჰაერში აისროლა. ბზრიალტრიალით დაენარცხა კუ ქვიშაზე. მირიანმა ჭვინტი ამომკრა და გადმოაბრუნა. კუ ისევ გაბობღდა. — რას შვრებით, მოკვდება! — შემყვირა ბიჭმა

და კუსთან მიიჭრა. — შენ კიდევ აქა ხარ? აკი მეჩქარებაო? — უთ-

bés 8060368s. — მამა მელოდება! — ვედრებით თქვა ბიჭმა.

— რა კაცია მამაშენი?

— დურგალია. — მეკუბოე?

— დურგალი! — გაიმეორა ბიჭმა.

— კუს ხელი გაუშვი, თუ არ გინდა... — დაე-8mins anhasta.

— მამას ვეტუვი! — დაიქადნა ბიჭმა.

— დედასაც უთხარი! აბა, მოუსვი აქედან! უბრძანა მირიანმა

თვალცრემლიანმა ბიქმა დაიწია უკან. გარშემო მიმოიხედა. მერხთან მოხუცები შეკრებილიყვნენ ლა დომინოს თამაშობდნენ. მოშორებით ბავშვებს დაასეირნებდა დედა. მოასფალტებულ მოედანზე ბიჭებს ფეხბურთი გაეჩალებინათ. განმარტოებით მჯდარი, სანდომიანი მობუცი შენიშნა ბიქმა, ქიქურ Bondés po bobes:

- ბიძია, კუ წამართვეს აი იმ კაცებშა, უთხარით რა, დამიბრუნონ!

მოხუცმა გაოცებით შეხელა ბიგს — რაო, რაო? — ნაეკითხა. ბიქმა განუმეორა თხოვნა.

- 399 hobo 399 ბიჭი დაუყოვნებლიც მიიგრა შუახნის ქალთანე რომელიც თამაშით გართულ გოგონას უთვალთვალებდა და ახლა მას მიმართა თხოვნით, დამე-6836nm.

ვიდრე ბიჭი მშველელს ეძებდა, მირიანმა და თენგიზმა ახალი სანაძლეო დასდეს: ჰაერში მერამდენე ასროლის შემდეგ კუ აღარ გამოჰყოფდა ფეხს.

– ათამდე გაუძლებს, — თქვა მირიანმა. — თუ მეტნ გაუძლოს, ხინკალი შენზე იყოსI —

უთხრა თენგიზმა.

მირიანმა ბურთივით აისროლა კუ ჰაერში. ყოველი ახროლის შემდეგ ორივენი მივარდებოდნენ კუს და ელოდნენ, ფეხს როდის გამოყოფდა. მეცხრე ასროლის შემდეგ კუმ კიდევ შეანძრია ფეხი. მირიანმა იგრძნო, რომ სანაძლეოს აგებდა. რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, ჰაერში შესტყორცნა. კუმ მაინც გამომყო დასისხლიანებული ფეხი და გაფორთხდა.

— ხინკალი შენზეა! — გახარებული იყო თენ-

ბიჭმა შინისაკენ მოჰკურცხლა. მამა არ დახვდა შინ. ეზოში გაიჭრა, ძია დათოს მიაკითხა, მაგრამ როცა არც ის დახვდა შინ, მეგობარ ცქვიტასთან

მიირბინა და თავისი გასაჭირი უამბო. — ცქვიტა, ცქვიტა, — იცრემლებოდა ბიჭი, —

კუს ჰკლავენ, მიშველე რამე!

მეგობრებს კიდევ რამდენიმე ბიჭი შეუერთდა მათივე ეზოდან და უველანი მაშინვე ბალისკენ გაიქცნენ.

ბაღში აზარტი გრძელდებოდა.

– თუ კუს ბაკანს გაუტეხავ, ის ასი ხინკალი ჩემზე იყოს! — გამომწვევად თქვა თენგიზმა.

 საქმეა, რით გატეხავ! — უპასუხა მეგობარმა. რა თქმა უნდა, არა ჩაქუჩით და უროთი, განმარტა თენგიზმა.

- მაშ კბილებით დავამტვრიო? — ჰკითხა მი-603583.

– რატომ კბილებით, ხელით და ფეხით!

მირიანმა მსხვილ ხეზე შეაჩერა თვალი. დაიხარა, კუს დასწვდა და ხეს ესროლა. ბაკანი არ გატყდა. მაგრამ დარტყმის დროს ბგერა შეიცვალა. მირიანმა კიდევ უფრო თავგამოდებით იხროლა კუ.

Bambo, Bmoam babadenna. Bohoabo Byonoo Booga, ამაყად გაიჭიმა. თენგიზმა დაუდასტურა, რომ კუს ბაკანი სამ ადგილას გატეხილი იყო.

მირიანი დინქად მიუახლოვდა მსხვერპლს, დახედა, შემდეგ ჭვინტი ამოჰკრა და გაზონისაკენ გაpasson.

ქალი, წინდებს რომ ქსოვდა, წამდაუწუმ იცქირებოდა ახალგაზრდებისაკენ. გოგონაც ვერ უდებდა გულს სათამაშოს. მოირბენდა, ბებიას კალთაში ჩასდებდა თავს და კითხულობდა: "უკვე მოკლეს კუ?"

საყელომოღელილი მირიანი მერხზე გადაწვა, სიგარეტი გააბოლა და თქვა:

— სანაძლეოს განაღდება უყვარს!

— რას ვიზამ, წავიდეთ, აბა, "ფილოსოფოსო," შენ ხომ მზამზარეული გიყვარს ყველაფერი, არ

- არა, თქვენ წადით! — ჩაიბურტყუნა ნიკომ. - ეშმაკსაც წაულიხარ! — უთხრა მირიანმა და მერხიდან წამოდგა.

ბაღის ფართო ლია ჭიშკარში ბიჭები შემოცვივდნენ, ძლივს სუნთქავდნენ.

ქავქავაძის ცნობილი პოემის shomoly Bossono sagno, გახიზნული ბღაჭიაშვილი, როგორც ცნობილია, რეალურად არსებული პიროვნება იყო. ილიას ნათესავი კოხტა აფხაზი თავის მოგონებაში აონიშნავდა: "კაკო გახლდათ ერთი კარდანახელი გლეხი, ვინმე გაუხარაშვილი, რომელმაც მართლა ესროლა თავის ბატონს (რომელიღაც ვაჩნაძეს) და ყაჩალად გავარდა. იმალებოდა ალაზნის ტყეში... ერთხელ ილია სწორედ იმ გზით მოდიოდა ჩვენსას, კარდანახში, თან ახლდა მოსამსახურე ბიჭი. უცბად ერთ ალაგას წინ გადასდგომია შეიარაღებული გაუხარაშვილი და შეუჩერებია, გამოუკითხავს ვინაობა და მოგზაურობის მიზანი; რომ გაუგია ჭავჭავაძის გვარი, უკითხავს: "ჭავჭავაძეს კარდანახში რა უნდაო?" ბიჭს აუხსნია, რომ კარდანახში თავის ნათესავ აფხაზიანთსა მიდისო. მაშინ ყაჩალს თოფი დაუშვია ძირს და ილია მიუწვევია თავის ბინაზე, კარგად გამასპინძლებია და დაუთვრია კიდეც".

ილიამ თავისი შესანიშნავი პოემა "კაკო ყაჩაღი" ამ კარდანახელი გლეხის მწარე და უკუღმართ ბედს მიუძ-

ღვნა.

პოეტისა და ტყეში გაჭიილ ყშაგლების ამ შეხვედ-ბის ამბავი დიდი ბანია (სნობილი იყო. მაგრამ გაუხარაშვილის ვინაობა ჩვენ დაწვრილელის (ტოვრებაში" დაიბექდა ალ. მღვლიაშვილის წერილი "ილია კარაგაზში". მაშში გამთომქული იყო მოსაზიება, რომ გაუხარაშვილი ეს იგივე კარდანაბელი იგანე ჩალათაშვილია. ამ წერილში კვითხელობთ:

"1938 წლის ზაფხულის ერთ დღეს მე და ჩემი ძმა ვკითხულობდით ახალგამოცემულ ჩეგნს "ილია "გავხვაძის მოღვაწეობა". როცა იმ ადგილამდე მივცით, რომელიც კარდანახის გაზე ილიასა და გაუხარაშვილის შეხვედრას, ეხება, მამამ შეგვაჩერა და ხელმეორედ წავვაცითხა ის ადგილა.

— ჩემს ყმაწვილობაში, — გგითხაა გამამ, — ლაპარაკობდნენ ყმა გლეხზე, რომელმაც შერი იძია რომელიდიც თავად ვაჩნაძის ოჯახზე და ტყეში გაიჭრა, მე კარგად მახსოვს, ამ გლეხს სახელად გაუხარო ერქვა, ხოლო გვარად ჩალათაშვილი იყო: ჩეენ ხელთ გვაქვს გაუხარაშვილის, იმავე ჩალათაშვილის შთამომავლის იოსებ ჩალათაშვილის ჩანაწერები. მასში ვკითხულობთ:

"Bobbonal Andly domomondo an go ჩემი უმცროსი ძმა ალექსი (სამამულო ომის დროს ფრონტზე დაიღუპა), მამას ვეხმარებოდით ვენახის დამუშავებაში: ვენახის ბოლოს დიდი კაკლის ხე გვედგა. აი ამ კაკლის ხის ჩრდილში, სადილობისას მამამ დალია წინაპრების სადღეგრძელო და გვითხრა: მამაჩემი იოსები ცნობილი კაცი იყო, განთქმული მოჭიდავე, ციხეში მოკვდა; პაპაჩემი ივანე უფრო სახელოვანი ადამიანი ყოფილა, არსენასავით კაცი, დაჩაგრულის შემწე და მფარველი, ბატონებისა და მეფის ჩინოვნიკების დაუძინებელი მტერი. კაბუკობისას მას თავისი მეზობლის — გოგებაშვილის ლამაზი ქალიშვილი შეჰყვარებია და ცოლად შეურთავს. მებატონე ვაჩნაძეს პირველი ღამის უფლება მოუთხოვია, თავმომწონე ვაჟკაცმა ეს იუკადრისა, ბატონსა და ყმას შორის შეტაკება მომხდარა და ივანეს ბატონი მოუკლავს. ამის შემდეგ ივანე ყაჩაღად გავარდნილა. ვაჩნაძეებს კი მისი სახლ-კარი გადაუბუგავთ. მისთვის ხალხს გაუხარაშვილი შეურქმევია, რაკილა ასე გამწარებული და გაუხარელი ცხოვრება ჰქონია. მისი ამბავი აიღო ილიამ თავისი პოემის თემად, ოღონდ სახელიც შეუცვალა და გვარიც, ივანე ჩალათაშვილი კაკო ბლაჭიაშვილის სახელით გამოიყვანა".

ყაჩაღად გასულ ივანეს ღარჩა ერთი შვილი, სახელად იოსები, რომელიკ ივანეს სახლ-კარის გაღაწვის შემდეგ ნათესავებმა წაიყვანეს და გაზარდეს. შემდგომში ის მოჭილავე გაზმდარა, სახედით ასპარეზზე გამთდიოდა გაიოზ კახელის ფსევლინიმით; სხგათა შორის, მას უჭიდავნია კულა გლანელთანიე.

იოსებ ჩალათაშვილი, იგივე გიიზი, მამის გზას გაჰყვა; იგი ებრძოდა
მეფის ხელ-სეფლების და მის თავაშვებულ მოხელეებს, რომლებიც
გინწროვებდენ გი აწიოკებღნენ
ხალხს, იოსების მოქმედება მეფის
მოხელეებს შეუმჩნეველი არ დარჩენიათ. 1914 წელს მათ ციხეში ჩაშუყვიდეს იოსები და წოეყენეს ბრალდებანი, გათვალისწონებული 251
მუხლით, რაც რვა წლიდან 10 წლა-

SULIC STEDIES CARACTER STEDIES

ალექსი ჩალათაშვილი.

ambad homomo Baama.

ჩამორთმევას ითვალისწინებდა. ამ მუხლის მიხედვით ასამართლებდნენ პოლიტიკურად არასაიმელ პირებს, რომლებიც არალეგალურ ლიტერატურას ავრცელებდნენ და ხალხს აგანყებისაკენ მოუწოდებდნენ.

იოსებს დარჩა ერთი შვილი გიორგი; ეს იყო უბრალო გლეხკაცი, ბეჯითი და გამრჯე მშრომელი, მოწინავე კოლმეურნი იგი გარდაიცვალა ამ ოცდათიოდე წლის წინ.

უგელაზე საინტეტესო მთელ ამ ამბავში ის არის, გიორგის შვილები, ანუ კაკო აგახილს შვილები, ანუ კაკო აგახილს შვილები შვილები — იოსებ და ალექსი ჩალათაშვილები მამაცუტად იბრძოდნენკისტი-ოფიცერი იოსებ ჩალათაშვილი კილმობდილი დაბრუნდა ფრონტიდან, მისი ძმა, რიგითი მებრძოლი ალემსი ჩალათაშვილი გმირულად დაეცა ბრძოლის კელზე.

როგორი საგულისხმო ამბავია! ჩვენი ლიტერატურის ისტორიკოსები ხშირად ამბობენ ხოლმე, რომ ილიას, აკაეის, ვაჟის გმირთა შთამთმავალნი მუდამ იცავენ წინაპირთა ტრადიციას და ვაჟკალურ შემართებას იჩენენ ბრძოლაშიც და შრომაშიცო. ეს თურმე ფიგურალური თქმა კი ირ ყოფილა, ირამედ ჩვენი - დაგმიანების
დოკუმენტური ბიოგრაფია: კაკოს
გორც თავისუფლებისათვის მებრძოლი რაინდი, ხოლო მისი შვილიშვილები — იოსები და ალექსი ასევე
მამაცურად ებრძვიან შემოსეულ
მტერს და თითქოს მარტო კაკოსა და
ზაქროს კი არა," საბჭოთა არმიის
საც ეხებათ დიდი ილიის სიტყვებია

— შენი გამჩენის გირიმე, შენი! ბიჭი ყოფილხარ, ხმლისა

დამშვენი... შენ დაგიკვებოს შენმა მშობელმა, რომ იმის ძუძუ შენ შეგრგებია. აი დალოცოს ის ქრისტე-

ლმერთმა ვისაც შენებრი დამბადებია!

ასე უშუალოდ არის გადაწნული ურთიერთშორის ჩვენი ლიტერატურის ისტორიაც და ჩვენი ხალხის ყოფაც.

ᲐᲚᲔᲥᲡ**ᲐᲬ**ᲓᲠᲔ ᲡᲘᲒᲣᲐ

წელანდელი ბიჭი წამის უმალ მიიჭრა მირიან-

სად დაიკარგე? — ჰკითხა მირიანმა.
— ალბათ, მამიკო ინახულა. რაო, მაინც რა გითხრა მამიკომ?! — დაცაინვით ჰკითხა თენგიზმა.

— სად არის ჩემი კუ? — გამომწვევად იკითხა ბიგმა.

— შენი ჭირი წაიღო, — დაცინვით უთხრა მირიანმა და თენგიზს თვალით ანიშნა წასულიყვნენ. — სად არის ჩემი კუ? — უკვე გაბრაზებით მიმართა ბიჭმა.

— ნახეთ, ეს ლაწირაკი იმუქრება კიდეც! შენიშნა მირიანმა და ალმაცერად შეათვალიერა ალესილი ბიჭები.

— ის ჩვენი კუ იყო, სად წაიღეთ? — შეუტია სქვიტამ.

— აბა, აითესეთ ახლავე აქედან! — გასძახა თენგიზმა. — სანამ კუს არ დამიბრუნებ, არ წავალს განუცხადა ბიჭმა.

მირიანმა მსუბუქად გაჰკრა ფეხი ბიგს, მაგრამ მან ხელით დაუჭირა ფეხი, გამოსწია და მირიანი მიწაზე გაიშხლართა. ცქვიტამ ქოხი დაიხელთა და თენგიზს ქანგებზე სთხლიშა.

მირიანი სწრაფად წამოხტა. ბიჭს სილა სტკიცა. მერმე ყურში წაავლო ხელი და აუწია.

— gao დედა! — იბლავლა ბიჭმა.

სამი ბიჭი—გური, ვახო და კახა აქამდე შორიდან უთვალთვალებდნენ, ახლა კი მოახლოვდნენ. ვურიმ სილა მოახვები მუბით, გამოეგნან და მირიანს თვალებში შეიყარა. გურიმ კიდევ მოხვებსილა და თენგიზს მივარდა. დანარჩენები "ფილოსოფოსა" შემოებდივნენ.

"ფილოხოფოსმა" იკადრა გაქცევა. მირიანი

თვალებს იწმენდდა, და ნელი ნაბიქებით იბევდა უკან. თენგიზი ამაოდ იგერიებდა გაცოფებულ ბიგებს.

— სად არის ჩემი კუ, სად არის?! — არ ეშვებოდა ბიგი მირიანს.

მაგრამ მირიანი უკვე შორს იყო, სანაპიროსაკენ მირბოდა. თენგიზი და "ფილოსოფოსი" ძუნძულით მისდევდნენ უკან.

დიდბანს ეძებეს ბიჭებმა კუ და ბოლოს, როგორც იქნა, იპოვეს, მაგრამ ის უკვე შკვდარი იყო. ბიჭმა მაინც არ დახტოვა კუ, ფოთლებით გაწმინდა და სახლში წამოიღო. დერეფანში ეგდო კუ ორი დღე, მერე მამამ გამოწმინდა, გაასუფთავა ბაკანი და სახადილო ოთაბში ქედელზე ჩამოჰკიდა.

a. ფოცავერაშვილი '

ᲛᲗᲐᲠᲒᲛᲜᲔᲚᲘᲡ ᲨᲔᲪᲓᲝᲛᲐ

მეორე მხოფლიო ომის დროს გერმანიის სადაზვერვო სამსახურის მთარგმნელმა დაუშვა თითქოს უმნიშვნელო შეცდომა, რომელმაც დიდი არეულობა გამოიწვია; პიტლერელმა მზვერავებმა შეიტუვეს, რომ რუზვილტი და ჩერჩილი მალე უნდა შეხვედროდნენ ერთმანეთს კასაბლანკაში მთარგმნელმა სიტუვა-სიტუვით თარგმნის დროს კასაბლანკის მაგიერ დაწერა თეთრი სახლი (კასა ბლანკა); ამგვარად, ნაცისტურ ბელმძღვანელებს აცნობეს, რომ ბრიტანეთის პრემიერი მიემგზავრებოდა ვაშინგტონში, სინამდვილეში კი იგი აფრი-Jado Bogomgs.

გამხეცებულმა ჰიტლერელებმა მთარგმნელს საკონცენტრაციო ბანაკში უკრეს თავი.

ᲐᲜ ᲤᲣᲚᲘ. ᲐᲜ ᲡᲣᲚᲘ

მილანელმა ბიზნესმენმა ანტონელო ენელომ მიილი მუქარის ბარაოი, რომელშიც უცნობი განგსტერი მას კატეგორიულ წინალადებას აძლევდა: ან დაწიშნულ ადგილზე დაცდო ნასეგაბი მილიინი ლირა, ან არადა სამუდამოდ გამომშვილობებოდა თავის ერთადერთ გაჟიშვილს--

ბიზნესმენმა ეს ამბავი პოლიციას აცნობა. დაოქმულ ადგილზე ჩააფრებულმა პოლიციამ დააკავა ბოროტგანმზრაბველი. ბიზნესმენის გაოცებას საზღვარი არ- ჰქონდა, როცა მას ბოროტგანმზრაბველი მიჰგვარეს მის წინ იდგა მისდვე თერთმეტი წლის ვაჟიშვილი პიეტრო.

ᲧᲕᲔᲚᲐᲖᲔ ᲡᲐᲒᲐᲠᲗᲚᲘᲐᲜᲘ ᲒᲐᲜᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲔᲑᲐ

ქალექ ოპორტოში (პორტუცალი) პოლიციცილებმა სისხამ დილიო საწოლიდან კინწისკერით წამოაგდეს მოსაპართლე მანფილ აღალკა და ქალაქის ციბეში მითყვანეს. რამდენიმე მისაპართლე მანფილ კალეკა და ქალაქის ციბეში მითყვანეს. რამდენიმე მდა: საქმეებით დატვირთულმა მოსაპართლემ იმ აღამიანოა სიაჩ, რომლებიც უნდა დაეპატიმრებინათ, დამნეულობის გამო, თავისი გვარი მოლოში კი არ მიაწერა, არამედ თურმე შიგ დამნაშავეთა სიაში ჩაფროთ და ამით გაგვარგულება გასცა მავისი თავის დაპატიმრებაზა

ქალაქში დიდხანს იცინოდნენ ამ ამბავზე და ამბობდნენ, რომ ვალეკან ყველა განკარგულებათა შორის ეს ყველაზე უფრო ბამართლიანი და სწორი იყო.

0603 8MQ0506 858M

ეს ამბავი ლონდონის ქუჩაზე ხდება. ბანში შესულ ქალბატონს იხე მოეწონა აბალგაზრდა ქალიშვილის კაბის ფასონი, რომ იქვე სინქვა დაუწყო, თანაც შეეკითბა:

— ქალიშვილო, სად შეაკერინეთ ეს კაბა...

— სცდებით, ქალბატონო, მე ბიჭი ვარ!

ოძროს ბბბზბნბ

იაპონიის მდიდრულ კურორტ ფუნაბარაში დადგმული ოქროს აბმაან ფულის მონეცბა უებარი წყარო გამოდგა. სამი წლის მანძილზე ამ აბაზანაში "ქვითელი ემმაკის" მოთვარელმა 300 ათასზე მეტმა კიკმა და ქლმა იბანავა. ყოველი მათაგანი ბანაობაში 8 ათას იენს იზღილა; ამრივად, ოქროს აბაზანამ ბის მფლიბელებს აურაცბელი სიმდიდრე შესძინა.

პრესის ცნობით, სხვებზე მეტი აზარტით ოქროს აბაზანისკენ ამერიკელი ტურისტები მიიწევდნენ. ქალებიც და კაცებიც დედიშობილა იღებდნენ ფერად ფოტოსურათებს
ოქროს აბაზანაში.

აგარამ ოქაროს აბაზანის არსებობის სამი წლის ისტორია მარტო ასეით, იდილიური" ამბებით როდი ამოიწურება. ძვირფასი აბაზანის დასაცავად მისი მფლობელები იძულებული გაზდნე პოლციელების მთელი შტატი დაექირავებინათ; გამოირკვა, რომ ზოგიერთი მობანავები აბაზანის საბოცში დამალულ ხერბს იღებდნენ და (დღილობდნენ "სამახაოვრო სუგენირი" სამოცებებისა თბანანიდან.

დაკაწრული, დაჩეჩქვილი და დაზიანებული აბაზანა საბელოსნოში წაიდეს შესალამაზებლად და შესაკეიიბლად

ხმები დადის, რომ ასეთი დიდი მოგებით თავბრუდახვეული ფუნაბარის აღმინისტრაცია ფიქრობს შესასყლო ბილეთები გაჟიდოს ოქროს უნიტასების მომხმარებელთათვის.

ᲗᲮᲐ ᲗᲮᲐᲖᲔ ᲜᲐᲙᲚᲔᲑᲘ...

როგორც ესპანური ჟურნალი "სემანა" იუწყება, იტალიის პოლიციამ ვერასგზით ვერ შეიპყრო ყაჩალი გულიანი, რომელიც სიცილიაში და-8262987თარეშობს. როცა იმედი 3060306 bajagos დათ, იტალიის სამინისტრომ ბანდიტის თავი 400 sorah macham Bongaba, Baghad ahu ქულიანი დარჩენილა ვალში. თავზე ხელაღებულმა უაჩაღმა ამ სახიფათო მდგომარეობიდანაც იპოვა გამოსა-30mo, 8.6 1 მილიონ ლირად შეაფასა... შინაგან საქმეთა მინისტრის magn.

ეს ორი აბალგაზრდა პოლიციელი ინგლისცლი მააბიობი ქალის სიულიდის თაველანისცემლები არ გეგონოო. მათი მოგალგობაა, ქუჩაში ფი გონალი, მათი მოგალგობაა, ქუჩაში დი დებადებს ბადიონ და დაბედები სიულოთღის კაბა, რომელიც გამგალელებგა შეიძლება თვალის დაბამბამებაში გაზაკვირი: მააბიობი ქალის კაბა გაზაკვირი: მააბიობი ქალის კაბა მალიანად ფულისაგან არის შეცერილი; ამ ფულის საერთო თანბა 1000 გარგანქა სტერლინგს შეალიებ.

"ᲡᲞᲝᲠᲢᲘᲡ" ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲐᲮᲔᲝᲑᲐᲜᲘ

არაერიი ლონდონელი დედალამ იაზე ფექრობა, რომ სენსაცია მოახდინოს და რალაც უველაზე აუბვო- გარი ტეკორდი დაამეაროს; ინგლის ან იუგილოდურად იბადება და მა- შინვე ლავწეტბას ეძლევა უოვლად უაზრო შეგიბრებების ეძლევა უოვლად უაზრო შეგიბრებების ათობით სალაგარდასი კოლაგარი აზიია, ველაზე ბარია აზიია, ველაზე სარიტერესო რეკორდების სია და "სპორტსმენებს» მოუწოდა მობნანა ეს რეკორდების სია და "სპორტსმენებს» მოუწოდა მობნანა ეს რეკორდებია ზაიგიერიი მაგიანანა გარია გარია, და "სპორტსმენებს» მოუწოდა მობნანა ეს რეკორდებია სია და "სპორტსმენებს» მოუწოდა მობნანა ეს რეკორდებია ზაიგიეროი მაფინა

ნემსის უღწწმი ძაფის გაურა. უველაზე მაღავლი მაჩვენებელი — 665გერ ნახევარ საათში; კომვის აგება სკამებით, იმ ბირობით, რომ მისი საფუძვილი ეყოგნობოდეს 8 ფებსრეკორდი — 68 სკამი; მგვიდის ჩოვბურთის შეუჩერებელი პარტია. რეკორდი — 78 საათი; ასამთის ლერის ლატიტა მციტი წაწილებად, რეკორდ — 187 წაწილი; მგზაერების შემედვა მციტილიტიკიან "-წქანაში. რეკორდი — 18 ქაცი.

გარეკანის პირველ გვერდზე; სუნამოების ფაბრიკა "ივერია". ფაბრიკის მთავარი პარფიუმერი ლიანა გახოკიძე, ფოტო ო. თუ რქიასი და ე, პესოვისა, მეოთხე გვერდზე; ვარკეთილის მეურნეობა, ფოტო ო. თუ რქიასი,

რედაქტორი გ. ნატროშვილი.

სარედაქციო კოლეგია: ი. გიგინეიშვილი, ს. დურმიშიძე, მ. სააკაშვილი,

ილი.
ა. გაგალუა, ი. ციციშვილი, რ. ჩხეიძე, უ. ჯაფარიძე.
ა. გახალუა, ი. ციციშვილი, რ. ჩხეიძე, უ. ჯაფარიძე.
ტეტეს გაგოკოდაძე.
სტეტეს გაგოკოდაძე.
სტეტეს გაგოკორი დ. სელიაშვილი, კორექტორი დ. თაბორიძე.

ხაქ. ძპ ცენტრბლური ძომიტეტის გაგომცემლობა | მხატვარი-რედაქტორი დ. ნოდია ტექრედაქტორი დ. ნუდიაშვილი. კორექტორი ტ. თაბორიძერედაქციის მიხაშართი: თბილისი, რუსთაველის პრ. № 42, III ბართ. ტელ. —რედაქტორის —99-54-66, პ/შგ. მდივნის —99-92-89, განყოფილებების —93-28-42, 99-01-39.

რედაქციაში შემოხული მახალები ავტორებს არ უბრუნდებათ.

20PU 30 993°

ბელმოწერილია დაბაბეჭდად 23/VII-68 წ. გამომც. № 46. ქაღ. ზომა 70 X1081/გ. 1,5 ქაღ. ფურც. ნაბეჭდი ფურც. 4,11. ბააგტორო ფორმათა რაოდ. 4,79. პირობით ფორმათა რაოდენობა 4,8. ფიზიკურ ფორმათა რაოდენობა 4,8. ტირაჟი 43.700. ზეკვ. № 2850. უე 02368

შ. თელია. მეთევზეები.

